



Pomorze
Zachodnie
Strategia 2030

Streszczenie Sprawozdania rocznego z wdrażania

Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Zachodniopomorskiego
2014–2020 za rok 2022

Informacje ogólne o Programie

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 został przyjęty decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 lutego 2015 r. Do końca okresu sprawozdawczego, tj. do 31 grudnia 2022 r. Program był zmieniany siedmiokrotnie. Wersja Programu, w oparciu o którą zostało sporządzone Sprawozdanie roczne z wdrażania RPO WZ 2014-2020 za rok 2022 została przyjęta decyzją Komisji Europejskiej w dniu 3 sierpnia 2022 r.

Program składa się z 12 Osi Priorytetowych (OP), na realizację których przeznaczone jest 1,6 mld EUR dofinansowania z funduszy unijnych. Ok. 74% tych środków (1,2 mld EUR) pochodzi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Są one przeznaczone na rozwój potencjału społeczno-gospodarczego poprzez wspieranie projektów zakładających wzrost zatrudnienia, rozwój przedsiębiorczości, rozbudowę infrastruktury wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej, poprawę ochrony środowiska.

Pozostałe 26%, czyli ok. 422 mln EUR budżetu Programu pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) ukierunkowane zostało na wyrównywanie szans na rynku pracy, wzrost zatrudnienia, inwestycje w kapitał ludzki oraz pomoc techniczną.

Podstawowe dane identyfikacyjne i finansowe Osi Priorytetowych przedstawia poniższe zestawienie:

Symbol osi	Nazwa osi	Fundusz	Wkład UE w EUR
OPI	Gospodarka, Innowacje, Nowoczesne technologie	EFRR	333 900 000
OPII	Gospodarka niskoemisyjna	EFRR	238 361 416
OPIII	Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	EFRR	48 000 000
OPIV	Naturalne otoczenie człowieka	EFRR	104 901 645
OPV	Zrównoważony transport	EFRR	282 655 292
OPVI	Rynek pracy	EFS	139 374 977
OPVII	Włączenie społeczne	EFS	126 788 618
OPVIII	Edukacja	EFS	92 207 700
OPIX	Infrastruktura publiczna	EFRR	171 000 000
OPX	Pomoc techniczna	EFS	64 049 568
OPXI	Wsparcie sektora zdrowia i środowiska w kontekście pandemii COVID-19	EFRR	21 348 254
OPXII	Pomoc techniczna – REACT EU	EFRR	889 511
Razem			1 623 476 981

Program zakłada wsparcie zarówno w formie dotacyjnej (w trybie konkursowym, pozakonkursowym oraz nadzwyczajnym), jak i w formie zwrotnej (Instrumenty Finansowe i pomoc zwrotna).

W ramach Programu, w celu wsparcia zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, zastosowano narzędzie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Dedykowane jest ono głównym ośrodkom wzrostu regionu (ZIT Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego oraz ZIT Koszalińsko – Kołobrzesko – Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego) i pozwala na optymalizację programowania celów rozwojowych tych obszarów i maksymalizację efektów wsparcia Programu. Inne obszary funkcjonalne wzmacniane są poprzez pakiet dedykowanych działań w ramach stworzonego w województwie autorskiego instrumentu terytorializacji – Kontraktu Samorządowego.

Podsumowanie dotychczasowej realizacji Programu

Od rozpoczęcia Programu do końca okresu sprawozdawczego:

- ogłoszono 265 naborów (201 konkursowych/53 pozakonkursowych/11 nadzwyczajnych) o budżecie 1 895 948 688 EUR,
- zakończono 246 naborów (200 konkursowe/36 pozakonkursowych/10 nadzwyczajnych) o budżecie 1 499 146 810 EUR,
- złożono 4 079 wniosków o dofinansowanie poprawne formalnie na kwotę ogółem 3 342 360 050 EUR, w tym dofinansowanie UE wynosi 2 026 609 577 EUR,
- zatwierdzono 2 893 wnioski o dofinansowanie na kwotę ogółem 2 554 576 207 EUR, w tym dofinansowanie UE wynosi 1 630 031 183 EUR,
- podpisano 2 572 umowy o dofinansowanie na kwotę ogółem 2 378 128 412 EUR, w tym wkład UE 1 522 773 235 EUR,
- złożono wnioski o płatność na kwotę ogółem 1 916 447 653 EUR, w tym 1 233 229 499 EUR wkładu UE,
- Instytucja Certyfikująca zatwierdziła deklaracje na kwotę wydatków kwalifikowalnych 1 552 809 724 EUR, w tym 1 252 480 957 EUR dofinansowania.

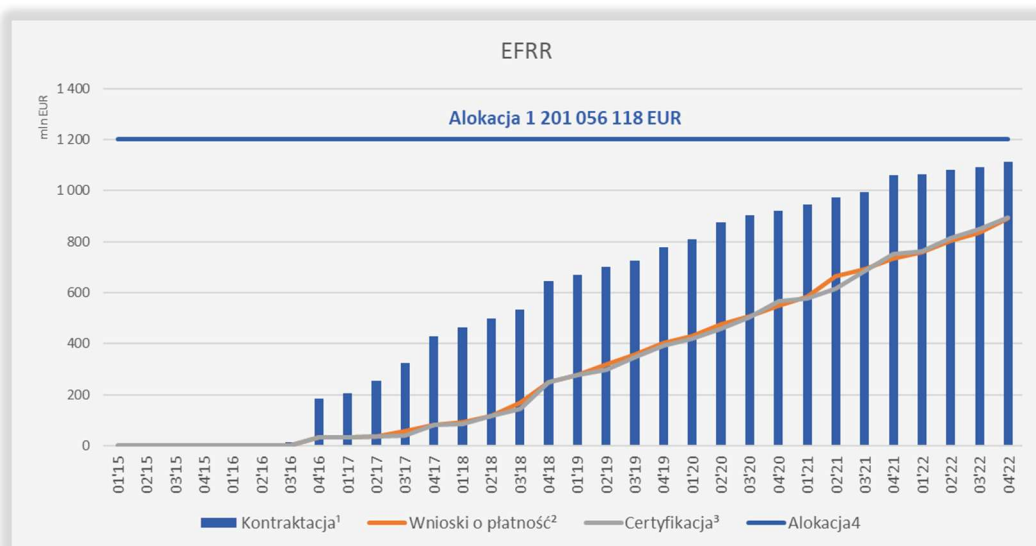
Skumulowany (tj. liczony od początku realizacji) postęp rzeczowo-finansowy Programu w poszczególnych osiach priorytetowych oraz ogółem obliczany na podstawie liczby projektów, a także wartości dofinansowania UE na etapie podpisanych umów oraz złożonych wniosków o płatność, przedstawiono w tabeli poniżej:

Oś priorytetowa	Wartość dofinansowania UE				Liczba realizowanych** projektów
	w podpisanych umowach		we wnioskach o płatność		
	w EUR	% wykorzyst.*	w EUR	% wykorzyst.*	
OPI	301 994 592,89	90,44%	214 445 122,84	64,22%	578
OPII	219 422 365,24	92,05%	192 220 429,75	80,64%	414
OPIII	45 327 775,90	94,43%	31 891 032,74	66,44%	110
OPIV	99 980 801,07	95,31%	76 804 659,22	73,22%	115
OPV	272 893 584,17	96,55%	250 084 540,10	88,48%	64
OPVI	136 971 959,49	98,28%	118 328 236,51	84,90%	248
OPVII	123 183 843,82	97,16%	94 805 134,34	74,77%	346
OPVIII	88 765 839,29	96,27%	75 791 704,58	82,20%	478
OPIX	161 219 251,83	94,28%	126 810 046,96	74,16%	143
OPX	60 747 700,23	94,84%	51 286 032,70	80,07%	65
OPXI	11 367 650,20	53,25%	70 622,22	0,33%	10
OPXII	897 871,03	100,94%	691 936,72	77,79%	1
RAZEM	1 522 773 235,16	93,80%	1 233 229 498,68	75,96%	2 572

* % wykorzystania w stosunku do wartości alokacji przeznaczonej na realizację OP zgodnie z poprzednią tabelą

** razem z projektami zakończonymi

Szczegółowy postęp finansowy w podziale na kwartały, począwszy od I kwartału 2015 r., do końca 2022 r. w podziale na Fundusze (EFRR i EFS) przedstawiają poniższe wykresy. Przedstawione dane finansowe zostały przeliczone z PLN na EUR za pomocą kursu sprawozdawczego z dnia 29 grudnia 2022 r., który wynosi 4,6855.

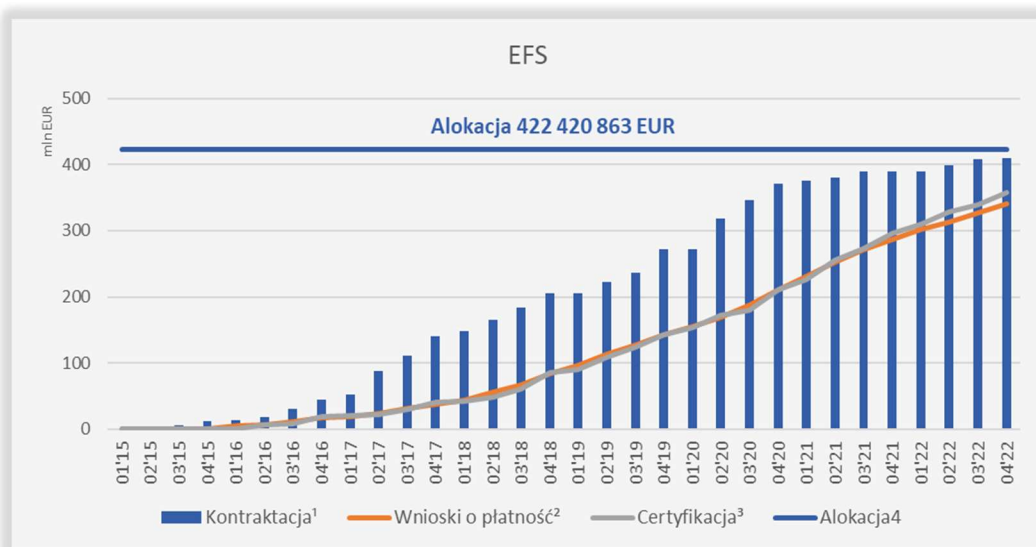


1) Jako kontraktacja przedstawione zostały wartości dofinansowania ze środków UE w podpisanych umowach o dofinansowanie. Wartości te przyporządkowano do poszczególnych kwartałów zgodnie z kwartałem, w którym została podpisana umowa o dofinansowanie.

2) Jako wnioski o płatność przedstawiono wartości dofinansowania ze środków UE w zatwierdzonych wnioskach o płatność. Wartości te przyporządkowano do poszczególnych kwartałów zgodnie z kwartałem, w którym został zatwierdzony wniosek o płatność.

3) Jako certyfikacja przedstawione zostały wartości dofinansowania w przekazanych do KE wnioskach o płatność. Wartości te przyporządkowano do poszczególnych kwartałów zgodnie z kwartałem, w którym wniosek o płatność został przekazany do KE.

4) Alokacja wyliczona algorytmem Ministerstwa Finansów dla pierwszego miesiąca po okresie, za który sporządzane jest sprawozdanie, z uwzględnieniem rezerwy wykonania. przeliczona po kursie sprawozdawczym z dnia 29.12.2022 r. tj. 4,6855.



1) Jako kontraktacja przedstawione zostały wartości dofinansowania ze środków UE w podpisanych umowach o dofinansowanie. Wartości te przyporządkowano do poszczególnych kwartałów zgodnie z kwartałem, w którym została podpisana umowa o dofinansowanie.

2) Jako wnioski o płatność przedstawiono wartości dofinansowania ze środków UE w zatwierdzonych wnioskach o płatność. Wartości te przyporządkowano do poszczególnych kwartałów zgodnie z kwartałem, w którym został zatwierdzony wniosek o płatność.

3) Jako certyfikacja przedstawione zostały wartości dofinansowania w przekazanych do KE wnioskach o płatność. Wartości te przyporządkowano do poszczególnych kwartałów zgodnie z kwartałem, w którym wniosek o płatność został przekazany do KE.

4) Alokacja wyliczona algorytmem Ministerstwa Finansów dla pierwszego miesiąca po okresie, za który sporządzane jest sprawozdanie, z uwzględnieniem rezerwy wykonania. przeliczona po kursie sprawozdawczym z dnia 29.12.2022 r. tj. 4,6855.

Podsumowanie realizacji Programu w roku 2022:

- W dalszym ciągu obserwowany jest spadek w liczbie podpisywanych umów o dofinansowanie w okresie sprawozdawczym w porównaniu do lat poprzednich. Od początku Programu podpisano łącznie we wszystkich osiach priorytetowych 2 572 umowy o dofinansowanie, zaś w roku 2022 podpisano 151 umów. W okresie sprawozdawczym najwięcej umów podpisano w ramach OPVII – 46 umów (co stanowi 30% wszystkich umów podpisanych w omawianym okresie sprawozdawczym). Jednakże to OP1 jest osią, w ramach której od początku Programu podpisano najwięcej umów o dofinansowanie, bo aż 578 umów, co stanowi blisko ¼ wszystkich podpisanych umów.
- Osią, w której na koniec okresu sprawozdawczego, w największym stopniu wykorzystano przeznaczoną na realizację danej osi alokację, nie licząc OPXII Pomoc Techniczna REACT-EU, jest drugi rok z rzędu OPVI. W jej ramach do 31 grudnia 2022 r. zakontraktowano 136 971 959 EUR, czyli aż 98% alokacji.
- Osią, w której w tym samym okresie zakontraktowano najmniejszą część alokacji jest OPXI, w której kontraktacja wynosiła 11 367 650 EUR, tj. 53% alokacji. Należy pamiętać, że oś ta została dodana w ramach zmiany Programu 22 grudnia 2021 r.
- Postęp finansowy widoczny we wnioskach o płatność w roku 2022 był najwyższy w OPV. Wartość dofinansowania środkami unijnymi osiągnęła wysokość 250 084 540 EUR, co stanowi 88% alokacji przeznaczonej na tę oś.
- Osią, w której do końca 2022 roku osiągnięto najniższy poziom dofinansowania UE jest OPI, w której wartość dofinansowania UE wynosiła 214 445 123 EUR, osiągając 64% środków przeznaczonych na oś.
- 3 sierpnia 2022 r. Komisja Europejska zatwierdziła zmianę Programu polegającą głównie na alokacji części środków REACT-EU na realizację celu tematycznego „Wspieranie działań naprawczych w sytuacjach kryzysowych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność”, wprowadzeniu nowego celu szczegółowego „Wsparcie infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób uciekających przed wojną w Ukrainie” w ramach dotychczasowej OPXI oraz wprowadzeniu nowego trybu wyboru projektów, nowego typu projektów (kursy językowe), nowego wskaźnika oraz nowego rodzaju beneficjentów w związku z agresją zbrojną Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, w OPVIII.

Realizacja Programu w poszczególnych Osiach Priorytetowych



Oś priorytetowa 1. Gospodarka, innowacje, Nowoczesne technologie

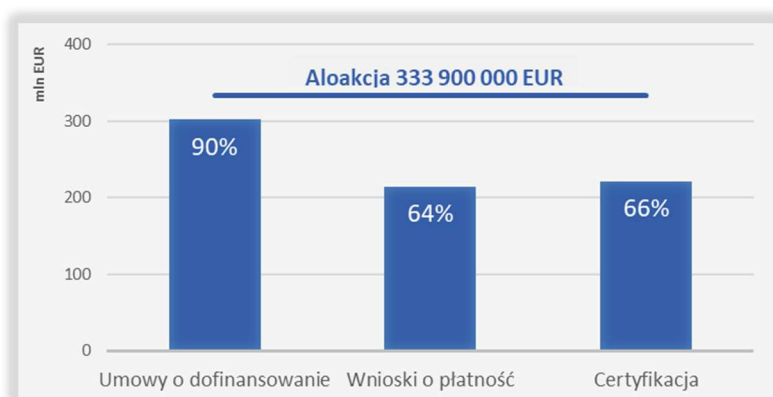
Głównym celem OPI jest podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu dzięki wykorzystaniu potencjału regionalnych i inteligentnych specjalizacji. Projekty realizowane w ramach tej osi skupiają się na wzmocnieniu innowacyjności, a przez to konkurencyjności MŚP.

Ponadto w ramach OPI realizowane są następujące cele szczegółowe:

- zwiększenie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw,
- zwiększenie wykorzystania wyników badań naukowych i prac rozwojowych w gospodarce,
- zwiększenie zastosowania innowacyjności w MŚP,
- polepszenie warunków rozwoju MŚP.

W ramach OPI do końca 2022 r. podpisano 578 umów o dofinansowanie, w których wartość ogółem wynosiła 577 029 121 EUR, z czego wkład UE wynosił 301 994 593 EUR.

Szczegółowy postęp finansowy w ramach OPI przedstawia wykres poniżej:



Przykład projektu realizowanego w ramach OPI

Tytuł projektu: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych SSSE w Koszalinie

Beneficjent: Gmina Miasto Koszalin

Całkowita wartość projektu: 21 923 424,28 zł

Dofinansowanie UE: 10 510 497,25 zł

Opis: Projekt polegał na uzbrojeniu 13,49 ha powierzchni terenów inwestycyjnych w Koszalinie w rejonie ulic Lechicka/Szczecińska wraz z budową niezbędnej sieci infrastruktury technicznej. Na terenie strefy powstały uzbrojone tereny wraz z wewnętrzną infrastrukturą komunikacyjną z odwodnieniem i oświetleniem oraz niezbędną infrastrukturą techniczną uzbrojenia terenu. Założeniem projektu było polepszenie warunków do rozwoju MŚP poprzez zwiększenie atrakcyjności i dostępności stref inwestycyjnych na terenie Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego (KKBOF). Teren objęty wsparciem z uwagi na m.in. bardzo dobre położenie komunikacyjne charakteryzuje się dużym potencjałem inwestycyjnym, stanowiąc jednocześnie potencjalne miejsce zatrudnienia dla mieszkańców całego regionu KKBOF. Tereny wsparte w ramach projektu zostały w 100% udostępnione przedsiębiorcom z sektora MŚP.

Linki: <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/773542/>

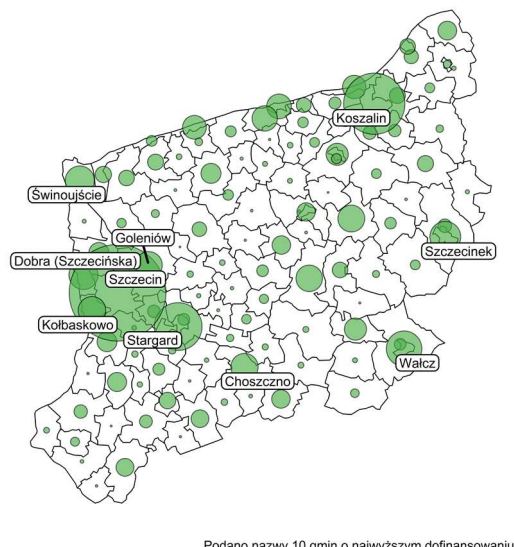
Zdjęcie:



Źródło: <https://www.koszalin.pl/pl/content/uzbrojenie-terenow-inwestycyjnych-ssse-w-koszalinie>

Terytorializacja¹ wsparcia w OP1

OP 01. Rozkład dofinansowania środkami UE w gminach



Podano nazwy 10 gmin o najwyższym dofinansowaniu

Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Rewal	gryficki	874
Mielno	koszaliński	647
Mirosławiec	wałecki	518
Bierzwnik	choszczeński	426
Banie	gryfiński	346
Kołobrzeg (g. wiejska)	kołobrzegi	322
Ustronie Morskie	kołobrzegi	313
Wałcz	wałecki	308
Połczyn-Zdrój	świdwiński	296
Kołbaskowo	policki	293

W OPI wsparcie koncentruje się w największych ośrodkach miejskich regionu (SOM, KKBOF, Wałcz, Szczecinek), widoczna jest także aktywność przedsiębiorstw w gminach przybrzeżnych. Słabsza od przeciętnej intensywność wsparcia występuje w gminach o bardziej rolniczym charakterze, choć i tam mogą zdarzyć się wyjątki (np. Mirosławiec, Banie, Bierzwnik), związane z obecnością przedsiębiorstw wyrastających ponad lokalną skalę lub aktywnością miejscowego środowiska gospodarczego.



Oś priorytetowa 2. Gospodarka niskoemisyjna

Druga oś priorytetowa nakierowana jest na wsparcie „gospodarki niskoemisyjnej” (lowcarbon economy). Określenie to odnosi się w głównej mierze do emisji CO₂. Podstawową długofalową miarą sukcesu realizacji działań w tym obszarze będzie więc obniżenie emisji CO₂ w przeliczeniu na jednostkę PKB.

Oś priorytetowa opiera się na trzech założeniach:

- zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki,
- zwiększenie poziomu produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
- obniżenie emisji generowanych przez transport oraz energetykę w aglomeracjach miejskich.

Interwencja podejmowana w ramach OPII umożliwia zbliżenie się do realizacji wyznaczonych celów Strategii Europa 2020 w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz zaleceń Rady Europejskiej odnoszących się do „zwiększenia wysiłków na rzecz odnowienia i rozszerzenia zdolności wytwórczych energii, poprawy efektywności w całym łańcuchu energetycznym; podjęcia działań na rzecz rozwoju sieci elektrycznej, w tym połączeń transgranicznych oraz usunięcia przeszkód w transgranicznej wymianie energii elektrycznej” (Zalecenie nr 6 z 2013 r.).

¹ Dla tej i każdej następnej Osi Priorytetowej terytorializacja wsparcia została zilustrowana za pomocą tabelarycznego zestawienia gmin o najwyższym dofinansowaniu środkami UE w Euro na jednego mieszkańca w ramach danej Osi oraz za pomocą mapy (kartodiagram kołowy) przedstawiającej rozkład bezwzględnej wysokości dofinansowania środkami UE we wszystkich gminach województwa. Z uwagi na znaczące zróżnicowanie poziomu alokacji środków UE w poszczególnych OP, każda mapa ma inną skalę przekładającą wysokość dofinansowania na pole koła. Terytorializacja wsparcia nie została omówiona dla Pomocy Technicznej oraz dla OPXI – z uwagi na zbyt małą ilość danych.

Kwoty dofinansowania (w fazie zatwierdzonych wniosków o płatność w poszczególnych projektach) przypisano do gmin: dla EFRR – na podstawie zmiennej „miejsce realizacji – gmina” w systemie SL2014 o ile wystąpiła ona dla danego projektu; dla EFS – na podstawie gmin zamieszkania uczestników wsparcia. Dane o gminach przedsiębiorstw niebędących beneficjentami (dotyczy instrumentów finansowych oraz wsparcia niefinansowego) zostały pozyskane spoza systemu SL2014. W pozostałych przypadkach – obejmujących ok 11% dofinansowania – zastosowano inne, możliwie najdokładniejsze metody. Jedynie 7% środków zostało przypisanych do gmin na podstawie najmniej dokładnego algorytmu tj. proporcjonalnie do liczby mieszkańców gmin. Stan danych – 31 grudnia 2022 r.

Od uruchomienia Programu do końca 2022 r. podpisano 414 umów o dofinansowanie na kwotę ogółem w wysokości 415 193 226 EUR. Szczegółowy postęp finansowy w ramach OPII przedstawia wykres poniżej:



Przykłady projektów realizowanych w ramach OPII

1) Tytuł projektu: Budowa zintegrowanego węzła komunikacyjnego Łękno wraz z infrastrukturą na przebiegu Trasy Średnicowej dla obsługi wewnątrz aglomeracji ruchu pasażerskiego w Szczecinie

Beneficjent: Gmina Miasto Szczecin

Całkowita wartość projektu: 106 599 501,13 zł

Dofinansowanie UE: 73 000 000,00 zł

Opis: W wyniku realizacji przedmiotowej inwestycji mieszkańcy miasta Szczecin otrzymali możliwość korzystania z zintegrowanego węzła komunikacyjnego, w ramach którego łączy się komunikacja zbiorowa – w formie transportu tramwajowego i autobusowego, a także kolejowego (po zakończeniu w 2025 roku realizacji projektu „Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej z wykorzystaniem istniejących odcinków linii kolejowych Nr 406, 273, 351” przez Partnera – PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.) z transportem indywidualnym, w tym rowerowym. W ramach projektu powstały:

- pasy ruchu tylko dla komunikacji publicznej (autobusowo-tramwajowej): 0,54 km wraz z przystankami: 4 przystanki;
- bezpośrednie połączenie przystanków autobusowych, tramwajowych i kolejowych;
- parkingi Park&Ride: 55 miejsc parkingowych, parking rowerowy: 44 miejsca postojowe oraz drogi rowerowe: 1,80 km (dowiązane do istniejącej infrastruktury rowerowej).

Link: <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/773587/>

Zdjęcie:

Źródło: https://bip.um.szczecin.pl/chapter_11119.asp?soid=40E8F085884E469993DEE81DF204E6AC

2) Tytuł projektu: Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w Gminie Mielno**Beneficjent:** Gmina Mielno**Całkowita wartość projektu:** 13 050 256,67 zł**Dofinansowanie UE:** 7 393 181,55 zł**Opis:** Przedmiotowa inwestycja obejmowała zakresem prace termomodernizacyjne w 4 budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Mielno:

- budynek Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Unieściu,
- budynek Mieleńskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Mielnie,
- budynki Zespołu Szkół w Mielnie (kompleks obejmuje Szkołę Podstawową, Gimnazjum i halę sportową),
- budynek Szkoły Podstawowej w Sarbinowie.

Zakres rzeczowy projektu wynikał bezpośrednio z przeprowadzonej analizy popytu oraz ze zidentyfikowanych potrzeb i problemów lokalnej społeczności Gminy Mielno. Ponadto zakres rzeczowy projektu został wypracowany w procesie przygotowywania audytów energetycznych budynków oraz dialogu technicznego z potencjalnymi partnerami prywatnymi. W efekcie dokładnej analizy stanu obecnego oraz oczekiwań i potrzeb Wnioskodawcy, wybrano optymalny zakres przedmiotowego projektu.

Termomodernizacją objęte zostały obiekty użyteczności publicznej, które są ogólnodostępne i służą mieszkańcom Gminy oraz turystom odwiedzającym region. Ich niezadowalający stan techniczny wpływał na odbiór społeczny oraz na wizerunek Gminy.

Modernizacja systemów ogrzewania, ścian zewnętrznych i stropodachów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacja oświetlenia na energooszczędne oraz montaż instalacji fotowoltaicznych w obiektach przyczyniła się do zmniejszenia energochłonności budynków użyteczności publicznej i tym samym wpłynęła na podniesienie jakości powietrza atmosferycznego. Ponadto zastosowane rozwiązania, tj. moduły fotowoltaiczne, pozwalają czerpać energię elektryczną ze źródeł odnawialnych, jednocześnie ograniczając zanieczyszczenie środowiska.

Przedsięwzięcie pozwoliło podnieść jakość życia mieszkańców, zwiększyć komfort korzystania z obiektów użyteczności publicznej, zmniejszyć emisję zanieczyszczeń do atmosfery, a tym samym ograniczyć zanieczyszczenie środowiska oraz poprawić estetykę budynków.

Link: <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/785558/>**Zdjęcia:**

Źródło: zbiór własny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego



Źródło: zbiór własny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego

3) Tytuł projektu: Kompleks usługowy POSEJDON

Beneficjent: Porto Sp. z o.o.

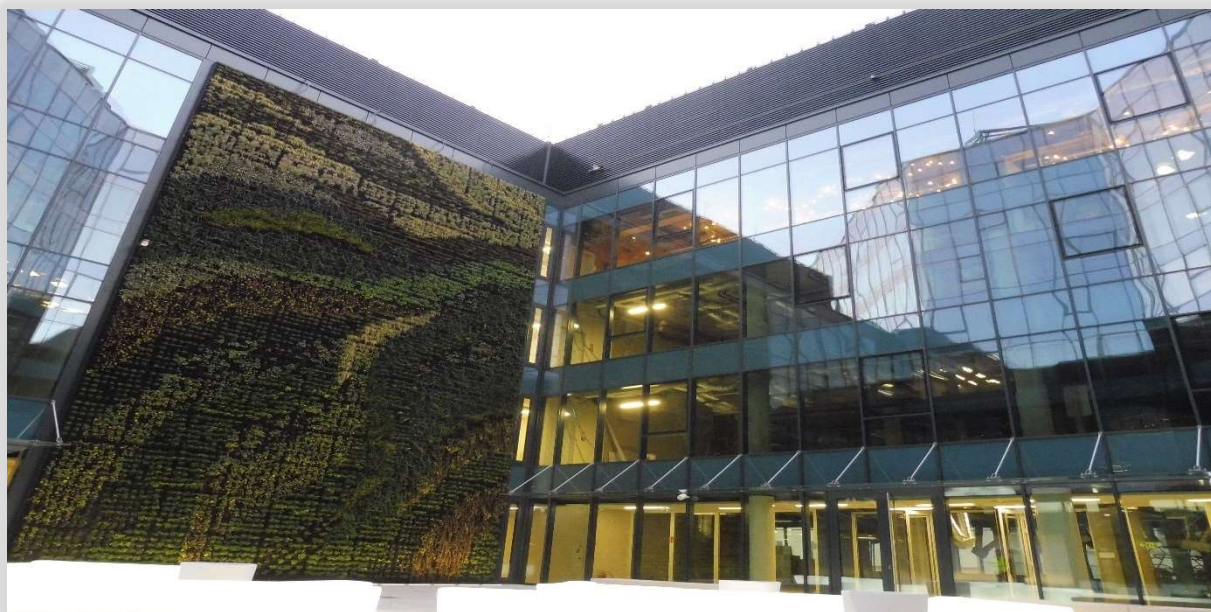
Całkowita wartość projektu: 255 812 597,65 zł

Dofinansowanie UE: 19 628 846,49 zł

Opis: W ramach realizacji projektu stworzono nowoczesny obiekt wielofunkcyjny, który oferuje 20 tys.m² powierzchni biur, 12 tys.m² powierzchni hotelowych, 3tys.m² przestrzeni handlowo-usługowej, a także 301 miejsc postojowych dla aut, 100 miejsc dla rowerów na dwóch kondygnacjach podziemnego parkingu. Zakres prac związanych z projektem obejmował: zagospodarowanie terenu, przebudowę i rozbudowę istniejącego na działce obiektu DT „Posejdon” wraz z odtworzeniem jego pierwotnego charakteru podziałów elewacyjnych wraz z niezbędnymi wyburzeniami i ze zmianą jego sposobu użytkowania, odtworzenie przedwojennej zabudowy kwartału poprzez budowę nowego obiektu połączonego technicznie i funkcjonalnie z istniejącym obiektem, termomodernizację obiektu istniejącego i poprawę jego efektywności energetycznej w zakresie, którego wchodzi dofinansowanie ze środków EFRR odnawialne źródła energii w tym źródło ciepła i chłodu w postaci systemu pomp ciepła pracujących na wymienniku gruntowym, oraz źródło produkcji energii elektrycznej – instalacja pV.

Zastosowano w inwestycji rozwiązania pomagające zoptymalizować zużycie mediów i poprawiające efektywność energetyczną to najnowocześniejszy system grzewczo-chłodniczy ze zmienną wydajnością, który opiera się na pionowych wymiennikach umieszczonych w 48 odwiertach gruntowych o głębokości 300 m każdy, połączonych z ponad 900 wysokosprawnymi, inwerterowymi pompami ciepła. Energia elektryczna niezbędna dla prawidłowego działania całego systemu jest pozyskiwana przez 342 panele fotowoltaiczne o łącznej mocy 97,2 KW, umieszczone na dachu budynku. Dzięki zastosowanym w Posejdonie rozwiązaniom zredukowano emisję CO₂ do atmosfery aż o 76% w stosunku do budynku zbudowanego w tradycyjnej technologii.

Link: <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/781235/>

Zdjęcia:

Źródło: zbiór własny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego



Źródło: zbiór własny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego

4) Tytuł projektu: Helioelektrownia Wałcz. Budowa instalacji fotowoltaicznej na potrzeby zakładu produkcyjnego Albatros Aluminium Sp. z o.o.

Beneficjent: Albatros Aluminium Sp. z o.o.

Całkowita wartość projektu: 2 841 841,20 zł

Dofinansowanie UE: 1 004 075,59 zł

Opis: Przedsięwzięcie polega na budowie instalacji fotowoltaicznej o łącznej mocy 0,84 MW, która została zamontowana na dachach budynków produkcyjnych będących własnością przedsiębiorstwa beneficjenta. Jako źródło energii odnawialnej zostały zastosowane moduły fotowoltaiczne o mocy 455 Wp (łącznie zamontowanych zostało 1847 sztuk paneli). Panele fotowoltaiczne zostały połączone w sekcje, a sekcje paneli zostały połączone z inwerterami. Szacowana roczna wartość produkcji energii elektrycznej z OZE wynosi 784,19 MWh. Energia wyprodukowana przez instalację jest wykorzystywana na potrzeby funkcjonowania przedsiębiorstwa Albatros Aluminium Sp. z o.o.

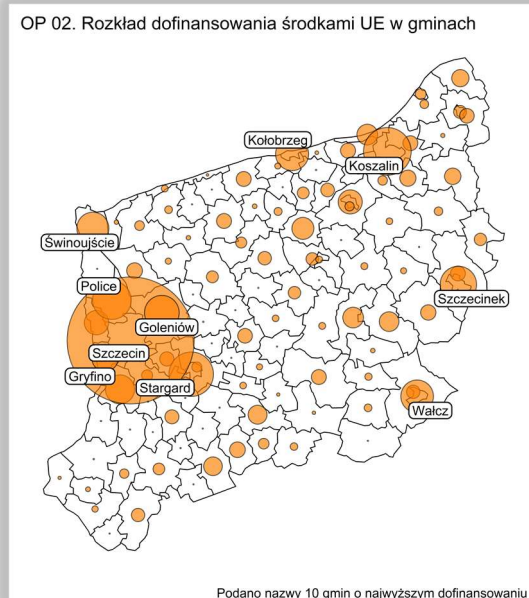
Link: <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/14434559/>

Zdjęcie:



Źródło: zbiór własny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego

Terytorializacja wsparcia w OP2



Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Sławoborze	świdwiński	580
Mielno	koszaliński	407
Stepnica	goleniowski	234
Kołbaskowo	policki	226
Wałcz	wałecki	213
Szczecin	Szczecin	204
Postomino	ślawieński	200
Police	policki	183
Manowo	koszaliński	172
Chociwel	stargardzki	171

Rozkład terytorialny wsparcia w OPII jest w dużej mierze odwzorowaniem rozmieszczenia źródeł emisji CO₂ w regionie. Na samo miasto Szczecin przypada 41,8% dofinansowania. Rozkład środków UE przypadających na poszczególne gminy jest nierównomierny nawet jeśli mierzyć go w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w 27 gminach wskaźnik ten nie przekracza 1 EUR. Nie można jednak mówić o systematycznym defaworyzowaniu któregośkolwiek subregionu województwa.



Oś priorytetowa 3. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu

Działania w OPIII koncentrują się na zmniejszeniu skali oddziaływania zmian klimatycznych w regionie. Największy ich wpływ jest obserwowany w gospodarce wodnej, dlatego działania w zakresie małej retencji czy zarządzania ryzykiem powodziowym stanowią priorytety dla racjonalnego gospodarowania wodami i poprawy bilansu wodnego zlewni. W aspekcie niekorzystnych zjawisk pogodowych, równie istotne są działania prowadzone na terenach miejskich, których zadaniem

będzie ograniczenie skutków występowania intensywnych zjawisk pogodowych. Jedną ze składowych działań w osi jest rozwój systemów wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami oraz dostosowanie w tym zakresie wyposażenia służb ratowniczych.

Wsparcie w ramach osi jest również kierowane na działania, które zapewnią efektywne oczyszczanie ścieków, ograniczą ładunek zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i bezpośrednio przyczynią się do wypełnienia zobowiązań unijnych.

Inwestycje związane z zaopatrzeniem w wodę mają na celu poprawę jakości wody dostarczanej mieszkańcom, a także poprzez wprowadzenie racjonalnych systemów zarządzania dystrybucją wody wpłyną na optymalizację zużycia wody.

Interwencje w obszarze gospodarki odpadami to dążenie do zapewnienia kompleksowości systemu gospodarki odpadami komunalnymi, w tym niebezpiecznymi w regionach gospodarowania odpadami oraz ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów, by docelowo zmniejszyć ilość odpadów deponowanych na składowiskach.

W ramach OPIII podpisano 110 umów o dofinansowanie. Wartość ogółem wynosi 80 356 556 EUR, zaś dofinansowanie UE to 45 327 776 EUR.

Szczegółowy postęp finansowy w ramach OPIII przedstawia wykres poniżej:



Przykład projektu realizowanego w ramach OPIII

Tytuł projektu: Przebudowa sieci wodociągowej w Resku, w ulicach: Wojska Polskiego, Chopina oraz Jedności Narodowej wraz z przebudową i modernizacją stacji uzdatniania wody w Resku – Wodnik III

Beneficjent: Związek Zachodniopomorskiej Strefy Centralnej

Całkowita wartość projektu: 5 936 164,63 zł

Dofinansowanie UE: 2 800 307,20 zł

Opis: Przedmiotem projektu była przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Resko, w rejonie ulic: Wojska Polskiego, Chopina oraz Jedności Narodowej oraz przebudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody w Resku. Długość przebudowanej sieci wodociągowej wynosiła 1,75 km i swoim zasięgiem objęła 4 465 osób. Przebudowa wodociągu umożliwiła zasilenie w wodę istniejących zabudowań mieszkalnych oraz terenów przyległych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Natomiast zmodernizowana stacja uzdatniania wody umożliwiła zabezpieczenie dostaw wody w razie awarii i polepszyła standardy wody pitnej dostarczanej do mieszkańców.

Należy podkreślić, iż oprócz wymienionego projektu beneficjent - Związek Zachodniopomorskiej Strefy Centralnej w ramach środków EFRR przeprowadził, bądź jest w trakcie realizacji jeszcze 8 innych projektów z zakresu budowy i modernizacji sieci wodociągowych oraz kanalizacji czy modernizacji oczyszczalni na łączną kwotę wydatków ogółem 32 159 342,16 zł, w tym dofinansowanie 18 264 769,01 zł. Zasięg działania

beneficjenta obejmuje całą strefę centralną województwa. Projekty mają na celu uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie działania Związku oraz wpływają na podniesienie stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Linki:

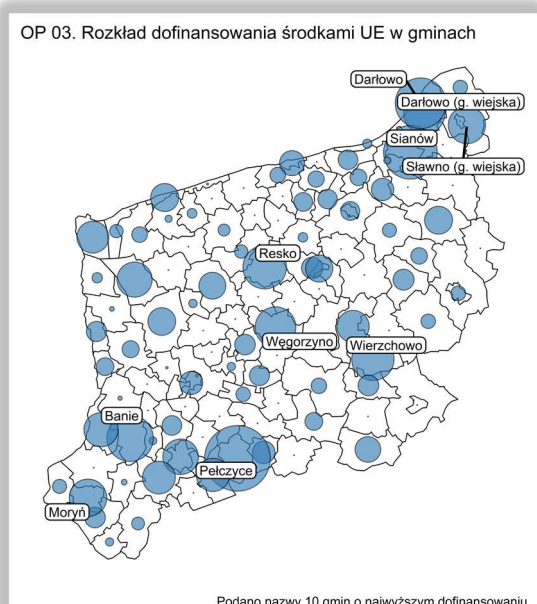
- <https://pojezierzedrawskie.com.pl/strona/projekt-przebudowa-sieci-wodociagowych-w-resku-w-ulicach-wojska-polskiego-chopina-oraz-jednosci-naro>
- <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/791008/>

Zdjęcie:



Źródło: zbiór własny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego

Terytorializacja wsparcia w OP3



Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Pelczyce	choszczeński	425
Wierzchowo	drawski	307
Banie	gryfiński	262
Moryń	gryfiński	238
Stepnica	goleniowski	182
Węgorzyno	łobeski	182
Resko	łobeski	181
Widuchowa	gryfiński	160
Lipiany	pyrzycki	159
Darłowo (g. wiejska)	ślawieński	157

Wiodącymi odbiorcami wsparcia w OPIII są gminy, w których aktualnie występuje najwyższe zapotrzebowanie na inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Jest to jedyna OP, w której większe ośrodki miejskie, głównie na skutek demarkacji pomiędzy programem krajowym a programami regionalnymi, nie mają

istotnego udziału we wsparciu, nawet mierzonego kwotami bezwzględными. Wysoka intensywność wsparcia jest szczególnie widoczna w gminach powiatów: choszczeńskiego, gryfińskiego, łobeskiego i sławieńskiego.



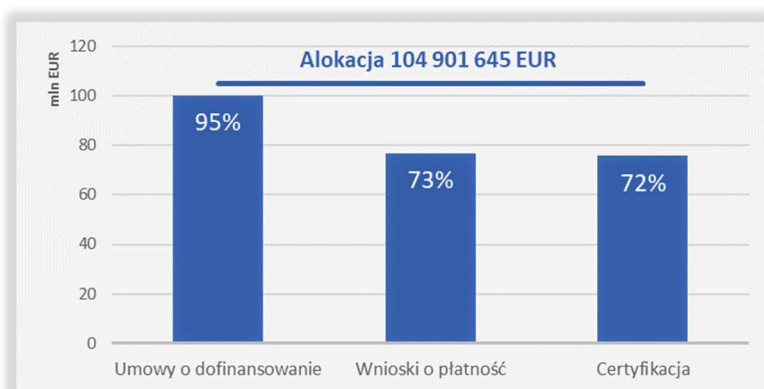
Oś priorytetowa 4. Naturalne otoczenie człowieka

Działania w ramach osi to wieloaspektowa ochrona naturalnego środowiska człowieka oraz rozwój potencjałów kulturalnych i endogenicznych regionu. Projekty realizowane w ramach OPIV skupiają się na kompleksowym wsparciu obszarów chronionych, kanalizacji ruchu turystycznego, a także wzmacniają działania opierające się na potencjale endogenicznym, kreujące rynek pracy i wykorzystujące potencjał przyrodniczy bez szkodliwej ingerencji. Wsparcie w ramach osi ukierunkowane jest

również na inwestycje mające na celu zwiększenie wykorzystania potencjału dziedzictwa kulturowego oraz udziału mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych.

Do końca okresu sprawozdawczego w ramach OPIV podpisano 115 umów o dofinansowanie. Wartość ogółem wynosiła 165 813 550 EUR, zaś wkład UE wynosił 99 980 801 EUR.

Szczegółowy postęp finansowy w ramach OPIV przedstawia wykres poniżej:



Przykład projektu realizowanego w ramach OPIV

Tytuł projektu: Przebudowa Promenady na odcinku od kortów tenisowych do skrzyżowania ul. Gen. Wł. Sikorskiego z ul. A. Fredry

Beneficjent: Gmina Miasto Kołobrzeg

Całkowita wartość projektu: 15 861 967,70 zł

Dofinansowanie UE: 7 209 530,00 zł

Opis: Przedmiotem projektu była przebudowa jednego z odcinków promenady w Kołobrzegu. W ramach prowadzonych prac wyposażono go dodatkowo w ławki, siedziska i leżaki, fontannę, zadaszenia, stacje rowerowe itp. Wyremontowany odcinek wchodzi w skład najdłuższej nadmorskiej promenady w Polsce.

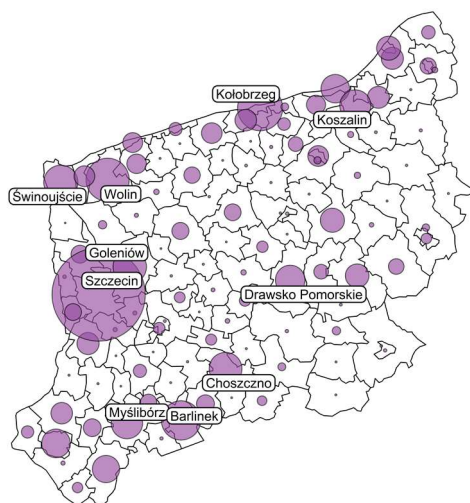
Link: <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/777635/>

Zdjęcie:

Źródło: zbiór własny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego

Terytorializacja wsparcia w OP4

OP 04. Rozkład dofinansowania środkami UE w gminach



Podano nazwy 10 gmin o najwyższym dofinansowaniu

Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Moryń	gryfiński	439
Mielno	koszaliński	369
Wolin	kamieński	356
Dziwnów	kamieński	230
Barlinek	myśliborski	186
Międzyzdroje	kamieński	151
Darłowo (g. wiejska)	ślawieński	138
Trzcińsko-Zdrój	gryfiński	136
Choszczno	choszczeński	117
Drawsko Pomorskie	drawski	117

Wsparcie w ramach OPIV nie jest rozłożone całkowicie równomiernie na terytorium województwa. Wykorzystywane jest ono głównie przez gminy, które swych szans rozwojowych upatrują w szerszym niż dotychczas wykorzystaniu swojego potencjału endogenicznego w kontekście rozwoju przyjaznej dla środowiska infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej. Są to gminy nadmorskie, gminy leżące na obszarze pasa pojezierzy w południowej części województwa oraz miasto Szczecin. Mniej widoczne są gminy, które takiego potencjału nie posiadają lub które zaspokoili swoje potrzeby pod tym względem w okresach wcześniejszych.



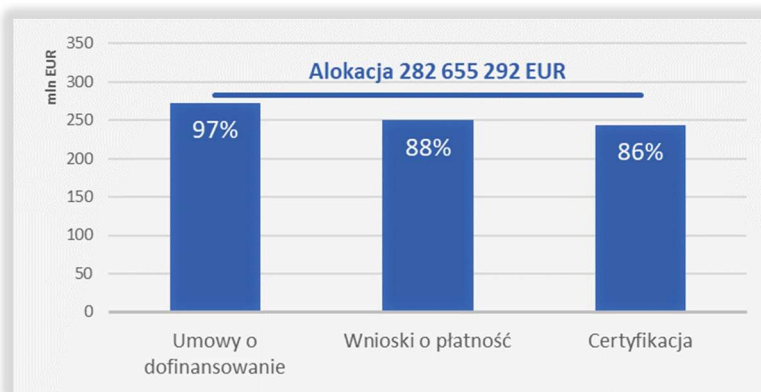
Oś priorytetowa 5. Zrównoważony transport

Piąta oś priorytetowa skupia się w głównej mierze na poprawie wewnętrznej spójności komunikacyjnej na terenie województwa. Odbywa się to głównie poprzez polepszenie połączeń komunikacyjnych pomiędzy ośrodkami wzrostu a centralną częścią województwa. W ramach osi wspierane są inwestycje w transport drogowy, kolejowy i wodny śródlądowy.

Główną rolę odgrywają działania mające na celu poprawę dostępności transportowej poszczególnych obszarów, w szczególności dowiązywanie potoków transportowych do sieci TEN-T.

Dodatkowe działania służą zachęceniu mieszkańców regionu do korzystania z innych niż indywidualny środków transportu, w tym ma pomóc zakup nowoczesnego taboru kolejowego dla przewozów regionalnych. Do końca 2022 r. w ramach OPV podpisano 64 umowy o dofinansowanie, w których wartość wydatków ogółem wynosiła 407 500 600 EUR, w tym wartość dofinansowania UE wynosiła 272 893 584 EUR.

Szczegółowy postęp finansowy w ramach OPV przedstawia wykres poniżej:



Przykłady projektów realizowanych w ramach OPV

1) Tytuł projektu: Zakup taboru kolejowego dwunapędowego do przewozów regionalnych - prawo opcji

Beneficjent: Województwo Zachodniopomorskie

Całkowita wartość projektu: 73 800 000,00 zł

Dofinansowanie UE: 22 529 174,00 zł

Opis: Projekt polegał na zakupie dwóch sztuk dwunapędowych trzyczłonowych zespołów trakcyjnych do obsługi regionalnego kolejowego ruchu pasażerskiego. Zrealizowanie celu i rezultatu projektu przyczyniły się do usprawnienia transportu kolejowego na terenie województwa poprzez bezpośrednie, bez przesiadkowe połączenie regionów Koszalina, Kołobrzegu poprzez Port Lotniczy Goleniów ze Szczecinem. Mieszkańcy województwa otrzymali możliwość skorzystania z alternatywnego, nowego i konkurencyjnego środka transportu. Pomorze Zachodnie jest jednym z pierwszych regionów, który postawił na pojazdy dwunapędowe, łączące najważniejsze zalety pojazdów elektrycznych (wysokie przyspieszania, brak emisji spalin) i wyposażonych w przekładnię elektryczną pojazdów spalinowych (możliwość poruszania się po liniach niezelektryfikowanych).

Link: <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1490265/>

Zdjęcie:

Źródło: <http://www.wzp.pl/biuro-prasowe/aktualnosci/hybrida-przy-latarni-morskiej-w-kolobrzegu-juz-trzeci-taki-pociag-na-pomorzu-zachodnim>

2) Tytuł projektu: Rewitalizacja linii kolejowej nr 210 na odcinku Szczecinek-Runowo Pomorskie

Beneficjent: PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.

Całkowita wartość projektu: 209 215 414,52 zł

Dofinansowanie UE: 144 579 757,98 zł

Opis: Głównymi celami projektu było zwiększenie przepustowości linii kolejowej nr 210 na odcinku Szczecinek-Runowo Pomorskie oraz zwiększenie dostępności transportu kolejowego. Modernizacja linii kolejowej przełożyła się również na wzrost bezpieczeństwa i komfortu podróżowania (zarówno użytkowników transportu kolejowego jak i samochodowego). Rewitalizacja linii kolejowej 210 na odcinku Szczecinek – Runowo Pomorskie wpłynęła na jakość i czas połączeń kolejowych pomiędzy miejscowościami położonymi na trasie linii kolejowej objętej projektem z i do Szczecina, które pełni funkcje stolicy wojewódzkiej. Jednocześnie usprawnienie tego połączenia przełożyło się na wzrost dostępności sieci transportowej TEN-T, na trasach której położony jest Szczecin, jako główny węzeł kolejowy pomorza Zachodniego.

Link: <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/773797/>

Zdjęcie:

Źródło: <https://www.ndi.pl/linia-kolejowa-210>

3) Tytuł projektu: Zakup i modernizacja taboru na potrzeby przewozów regionalnych

Beneficjent: PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.

Całkowita wartość projektu: 172 200 00,00 zł

Dofinansowanie UE: 25 592 181,00 zł

Opis: Projekt zakładał zakup 7 sztuk nowych dwunapędowych trzyczłonowych zespołów trakcyjnych typu 36WEh, zgodnie z zamówieniem w ramach opcji, w zakresie rozstrzygniętego postępowania przetargowego pn.: „Zakup taboru kolejowego dwunapędowego do przewozów regionalnych”.

Linki:

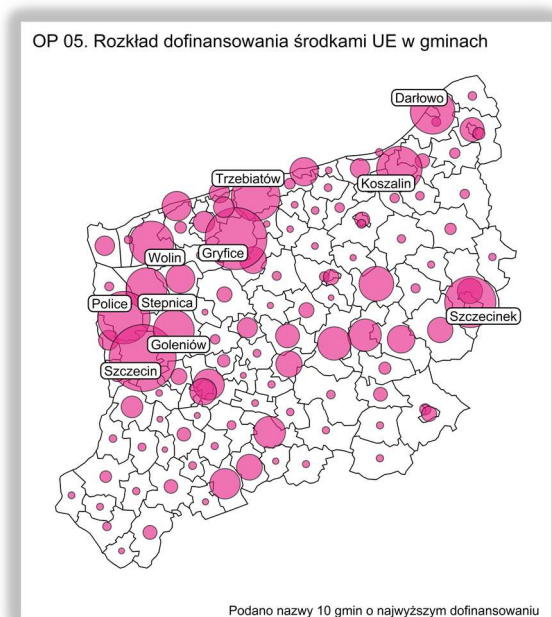
- <https://rpo.wzp.pl/wiadomosci/nad-morze-pod-gwiazdami-pociag-europejski-czyli-osma-hybryda-dla-pomorza-zachodniego-juz-na-trasie>
- <https://rpo.wzp.pl/wiadomosci/hybrydy-w-komplecie-polandrock-owy-pociag-juz-kursuje>

Zdjęcie:



Źródło: <https://rpo.wzp.pl/wiadomosci/hybrydy-w-komplecie-polandrock-owy-pociag-juz-kursuje>

Terytorializacja wsparcia w OP5



Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Stepnica	goleniowski	1 805
Dziwnów	kamieński	1 189
Ińsko	stargardzki	1 068
Gryfice	gryficki	861
Wolin	kamieński	847
Przybiernów	goleniowski	847
Trzebiatów	gryficki	804
Darłowo	ślawieński	789
Świerzno	kamieński	556
Karnice	gryficki	556

W przypadku OPV, położenie gmin o największym udziale we wsparciu jest odzwierciedleniem wiodących, wspieranych w ramach Programu inwestycji komunikacyjnych. Ich często liniowy i ponadlokalny charakter oraz wysokie koszty powodują, że obliczone w powyższej tabeli wartości wsparcia na jednego mieszkańca mogą nie w pełni być powiązane z faktycznym oddziaływaniem takich inwestycji na rozwój gmin, przez które przebiegają. Można jednak wskazać, że największa intensywność wsparcia występuje w powiatach goleniowskim, gryfickim i kamieńskim oraz na obszarach, przez które przebiega remontowana linia kolejowa Runowo – Szczecinek.



Oś priorytetowa 6. Rynek pracy

Przedsięwzięcia, które są realizowane w ramach OPVI mają na celu efektywniejsze wykorzystanie kapitału ludzkiego na rynku pracy poprzez m.in. zwiększenie zatrudnienia osób bezrobotnych oraz biernych zawodowo w wieku 30 lat i więcej, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj.: osoby w wieku powyżej 50 roku życia, kobiety, osoby niepełnosprawne, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby niskokwalifikowane. Ponadto, prowadzone będą działania na rzecz

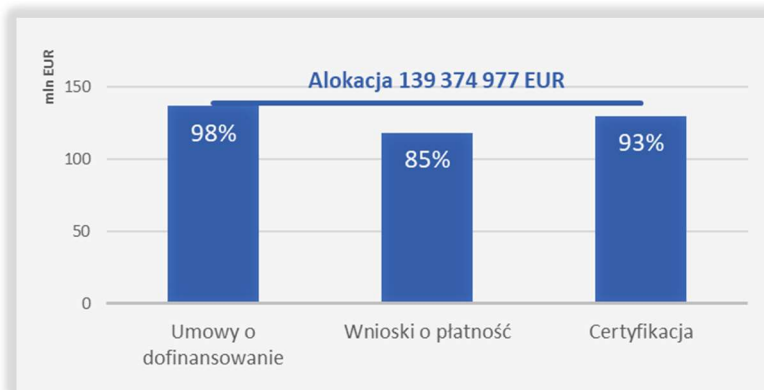
podnoszenia kwalifikacji zawodowych i poprawy sytuacji osób pracujących, zarabiających płacę minimalną, takich jak: osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych, cywilno-prawnych lub też odchodzących z rolnictwa w celu poprawy ich sytuacji na rynku pracy. Wsparcie przeprowadzone zostanie z zastosowaniem odpowiednich instrumentów i form, które będą odpowiadały na indywidualne potrzeby, w tym: praktyki, staże, zatrudnienie subsydiowane, szkolenia.

Wsparcie kierowane jest również do przedsiębiorców i przedsiębiorstw z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich pracowników w zakresie rozwijania ich kompetencji i kwalifikacji. Ponadto przedsięwzięcia będą również miały na celu poprawę jakości zarządzania przedsiębiorstwami z ww. sektorów. Działania będą również dotyczyły zwiększenia dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3 oraz inne działania umożliwiające godzenie życia zawodowego i prywatnego poprawiające szanse na zatrudnienie osób, które pełnią funkcje opiekuńcze.

Ponadto przewidziano działania, które będą przeciwdziałać bierności zawodowej wynikającej z wieku i stanu zdrowia.

Do końca 2022 r. w ramach OPVI podpisano 248 umów o dofinansowanie, w których wartość ogółem wynosiła 161 508 750 EUR, z czego dofinansowanie środkami unijnymi wyniosło 136 971 959 EUR.

Szczegółowy postęp finansowy w ramach OPVI przedstawia wykres poniżej:



Przykład projektu realizowanego w ramach OPVI

Tytuł projektu: "ZDAŹYĆ PRZED RAKIEM - bezpłatne badania profilaktyczne jelita grubego realizowane przez placówkę Twoja Przychodnia Szczecińskie Centrum Medyczne"

Beneficjent: Uromed Jakub Koteras

Całkowita wartość projektu: 2 250 886,37 zł

Dofinansowanie UE: 1 913 253,41 zł

Opis: Głównym celem projektu „ZDAŹYĆ PRZED RAKIEM – bezpłatne badania profilaktyczne jelita grubego realizowane przez placówkę Twoja Przychodnia Szczecińskie Centrum Medyczne” jest wydłużenie aktywności zawodowej oraz zmniejszenie ryzyka jej przerwania ze względów zdrowotnych, dzięki zwiększeniu dostępności do profilaktyki raka jelita grubego, a także zwiększeniu świadomości pacjentów w zakresie zagrożeń, jakie niesie ze sobą zachorowanie na nowotwór jelita grubego.

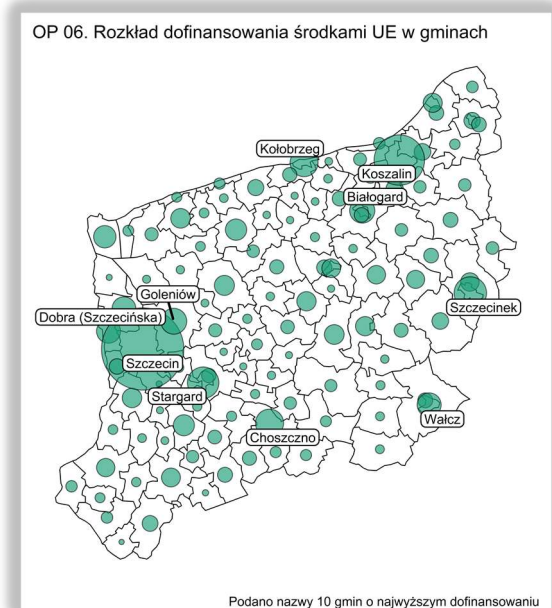
Projekt obejmuje programem zdrowotnym osoby zamieszkujące, pracujące lub uczące się na terenie tzw. „białych plam”, czyli tych obszarów województwa zachodniopomorskiego, które charakteryzują się najniższym poziomem zgłaszalności na badania profilaktyczne raka jelita grubego.

Wychodząc z założenia, że szczególne znaczenie w profilaktyce raka jelita grubego ma zwiększanie świadomości pacjentów o konieczności regularnego wykonywania badań diagnostycznych, prowadzone są spotkania informacyjne, na których poruszane są kwestie związane z działaniami profilaktycznymi. Stykając się na co dzień z niewiedzą pacjentów i niejednokrotnie z ich obawą przed samym przeprowadzeniem badania, na spotkaniach tych przybliża się pacjentom samo badanie diagnostyczne, jakim jest kolonoskopia i omawia, dlaczego wczesne wykrycie nowotworów jelita grubego daje szansę na przeżycie i zachowanie jakości życia. W projekcie zachęca się pacjentów do holistycznego dbania o swoje zdrowie poprzez regularne wykonywanie badań diagnostycznych, nie tylko w kierunku raka jelita grubego, a także przez zmianę nawyków żywieniowych, czy zwiększanie aktywności fizycznej. Uświadamia się pacjentom, że mają realny wpływ na swoje zdrowie i zachowanie ogólnego dobrostanu. Celem jest obniżenie poziomu lęku przed badaniami diagnostycznymi i zachęcenie do częstszego sięgania po profilaktykę, a tym samym częstszego zgłaszania się na badania.

Linki:

- <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1182173/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=6ASljfFfwU>
- <https://www.zdazycprzedrakiem.com/projekt>

Terytorializacja wsparcia w OP6



Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Grzmiąca	szczecinecki	166
Świdwin (g. wiejska)	świdwiński	147
Barwice	szczecinecki	143
Choszczno	choszczeński	140
Przelewice	pyrzycki	139
Szczecinek (g. wiejska)	szczecinecki	134
Świeszyno	koszaliński	126
Krzęcin	choszczeński	120
Rewal	gryficki	112
Biały Bór	szczecinecki	107

Spośród wszystkich osi priorytetowych RPO WZ, rozkład terytorialny wsparcia w ramach OPVI w najwyższym stopniu odwzorowuje rozmieszczenie ludności w regionie. Stosunkowo niewielkie jest zróżnicowanie wsparcia w euro per capita, skoro u lidera tej klasyfikacji (gmina Grzmiąca) wskaźnik ten jest tylko 2,3 razy większy niż średnia wojewódzka wynosząca 71 EUR. Wynika to z mocno „systemowego” i planowego charakteru wsparcia w tej OP, realizowanego w przeważającej części przez instytucje rynku pracy. Gminy o najwyższych wartościach wsparcia per capita zawdzięczają swą pozycję istnieniu faktycznych potrzeb w tym obszarze oraz zwiększonej aktywności przedsiębiorców w korzystaniu ze wsparcia szkoleniowo-doradczego dla pracowników w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania. Szczególnie wysoka aktywność występuje pod tym względem w powiatach szczecineckim i choszczeńskim.

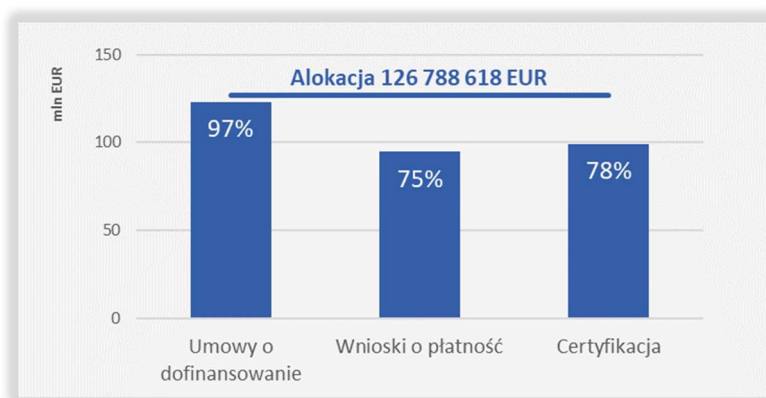


Oś priorytetowa 7. Włączenie społeczne

Celem osi priorytetowej jest wzrost szans na zatrudnienie dla osób dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe m.in. poprzez realizację komplementarnych programów na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym wykorzystujących instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej. Istotne w realizacji celu są również usługi reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej.

W związku z tym możliwe będzie wsparcie podmiotów integracji społecznej, a także podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej (KIS, CIS, ZAZ, WTZ).

W ramach OPVII od uruchomienia Programu do końca 2022 r. podpisano 346 umów o dofinansowanie. Wartość ogółem w podpisanych umowach wynosi 145 243 299 EUR, zaś wartość dofinansowana UE wynosi 123 183 844 EUR. Szczegółowy postęp finansowy w ramach OPVII przedstawia wykres poniżej:



Przykłady projektów realizowanych w ramach OPVII

1) Tytuł projektu: „Zwiększenie dostępności do bezpłatnych szczepień HPV dla 2228 dziewcząt z obszaru subregionu szczecińskiego oraz wzrost wiedzy na temat profilaktyki i zagrożeń wynikających z zakażeń wirusem HPV”

Beneficjent: NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej W. Fabian SP.J.

Całkowita wartość projektu: 2 637 653,80 zł

Dofinansowanie UE: 2 242 005,73 zł

Opis: Celem ogólnym projektu było zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej dziewcząt urodzonych w latach 2009, 2010 i 2011 z obszaru subregionu szczecińskiego do końca 2022 r. poprzez wykonanie bezpłatnych szczepień p/ HPV. Działania skierowane były do dziewcząt zamieszkujących subregion szczeciński obejmujący pow.: gryficki, kamieński, goleniowski, policki, Miasto Świnoujście, Miasto Szczecin, które w latach 2021-2022 rocznikowo osiągną 11-12 lat oraz do ich rodziców/opiekunów w zakresie działań edukacyjnych dotyczących zagrożeń wynikających z zakażenia HPV, wskazania konieczności korzystania z badań profilaktycznych w kierunku wykrywania HPV, a także ryzyka w zakresie raka szyjki macicy. Cel szczegółowy projektu stanowi bezpłatne zaszczepienie 2178 dziewcząt urodzonych w latach: 2009 - 2011 z subregionu szczecińskiego, a tym samym wzrost wyszczepialności na wirusa HPV na obszarze subregionu szczecińskiego. Zostały zaprojektowane i wydrukowane ulotki oraz plakaty, które zostały rozdyskrebowane do szkół podstawowych oraz POZ-ów na terenie subregionu szczecińskiego. Do promocji została wykorzystana także strona internetowa, na której została zamieszczona dedykowana prezentacja, o której zostali poinformowani dyrektorzy szkół podstawowych, których zachęcono do przedstawienia jej rodzicom oraz nauczycielom. O prezentacji byli także informowani lekarze podczas spotkań Kolegium Lekarzy Rodzinnych, a także rodzice i dziewczynki podczas prowadzonych działań edukacyjnych przed wykonaniem szczepienia.

Ostatecznie w ramach projektu zaszczepiono 2228 dziewcząt urodzonych w latach 2009,2010 i 2011 z subregionu szczecińskiego obejmującego powiaty: gryficki, kamieński, goleniowski, policki, Miasto Świnoujście, Miasto Szczecin.

Linki:

- <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1400235/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=3mrfa74aH-E>
- <https://www.wup.pl/pl/fundusze-europejskie/regionalny-program-operacyjny-2014-2020/aktualnoci/rusza-regionalny-program-profilaktyki-hpv-bezplatne-szczepienia-dla-dziewcz/>
- <https://www.przychodnie-fabian.pl/index.php/programy-unijne/szczepienia-hpv>
- <https://www.przychodnie-fabian.pl/index.php/programy-unijne/szczepienia-hpv/aktualnoci>

2) Tytuł projektu: „Regionalne Pogotowie Kryzysowe”

Beneficjent: Województwo Zachodniopomorskie – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Całkowita wartość projektu: 24 923 751,16 zł

Dofinansowanie UE: 21 183 088,58 zł

Opis: Projekt realizowany w partnerstwie z 8 samorządami powiatowymi, tj.: drawskim, kołobrzeskim, myśliborskim, świdwińskim, stargardzkim, wałeckim, kamieńskim i sławieńskim, w związku z niewystarczającą

dostępnością do usług społecznych. Głównym celem projektu jest objęcie wsparciem osób/grup doświadczających kryzysu zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym (2250 os.).

W ramach działań projektu zaplanowano utworzenie 8 Regionalnych Centrów Kryzysowych (RCK), gdzie będą realizowane zadania w obszarze poradnictwa i wsparcia z zakresie wczesnej interwencji psychologicznych i psycho-edukacyjnych w formie ambulatoryjnych oraz wizyt w środowisku pobytu osób/rodzin wymagając wsparcia.

W ramach RCK prowadzone będą: kluby samopomocy (m.in. grupy samopomocy, grupy wsparcia, warsztaty tematyczne), działania informacyjne o możliwościach skorzystania z wyspecjalizowanych placówek mogących udzielić właściwej pomocy, działania profilaktyczne poprzez rozwijanie w społeczeństwie wiedzy i umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi. W ramach RCK będzie działał Zespół Pierwszego Kontakt, udzielający wsparcia w formie stacjonarnej, a także Zespoły Mobilne, realizujące pracę interwencyjną na wezwanie, w miejscu zdarzenia oraz wizyty środowiskowych.

W RCK zostaną zatrudnieni specjaliści zapewniający holistyczne podejście do osób/grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, posiadający doświadczenie w pracy z osobami w kryzysie lub/i odpowiednie wykształcenie, którzy zostaną przeszkoleni z obszaru Interwencji Kryzysowej. Zaplanowano organizację szkoleń/warsztatów dla przedstawicieli zawodów zaufania publicznego i młodzieży, wizyty studyjne.

Linki:

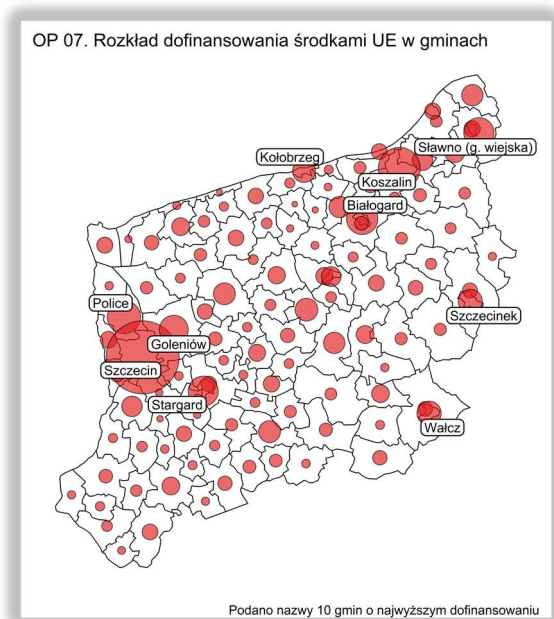
- <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1270908/>
- https://www.youtube.com/watch?v=WIA_5LgaeJc
- <https://rops.wzp.pl/pomoc-i-doradztwo/projekt-regionalne-pogotowie-kryzysowe>
- <https://www.wup.pl/pl/fundusze-europejskie/regionalny-program-operacyjny-2014-2020/aktualnoci/kolejne-dwa-punkty-regionalnych-centrow-kryzysowych-otwarte/>
- <https://rpo-wup.wzp.pl/wiadomosci/regionalne-centrum-kryzysowe-w-slawnie-w-nowej-siedzibie>
- <https://rpo-wup.wzp.pl/wiadomosci/przywrocic-utracona-rownowage-emocjonalna-regionalne-centrum-kryzysowe-w-walczu-oferuje-bezplatna-pomoc>
- <https://rpo-wup.wzp.pl/wiadomosci/w-regionalnym-centrum-kryzysowym-znajdziesz-pomoc-wazne-adresy-w-mysliborzu-oraz-w-drawsku-pomorskim>
- <https://rpo-wup.wzp.pl/wiadomosci/pomoc-otrzymasz-w-regionalnym-centrum-kryzysowym-w-swidwinie>
- <https://rpo-wup.wzp.pl/wiadomosci/regionalne-centrum-kryzysowe-w-kolobrzegu-otwarte>

Zdjęcie:



Źródło: <https://rops.wzp.pl/pomoc-i-doradztwo/projekt-regionalne-pogotowie-kryzysowe>

Terytorializacja wsparcia w OP7



Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Sławno (g. wiejska)	sławieński	334
Osina	goleniowski	238
Postomino	sławieński	201
Malechowo	sławieński	198
Miroslawiec	wałecki	172
Dobrzany	stargardzki	169
Świdwin (g. wiejska)	świdwiński	157
Karlino	białogardzki	157
Chociwel	stargardzki	154
Mielno	koszaliński	152

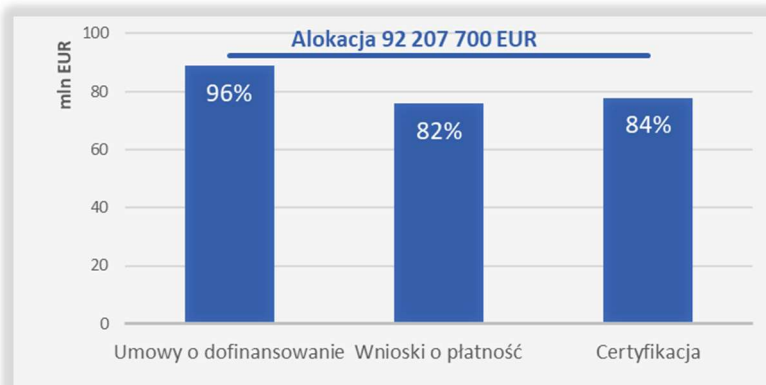
Wsparcie w ramach OPVII objęło każdą gminę województwa. Generalnie można powiedzieć, że intensywność tego wsparcia w danej gminie, mierzona dofinansowaniem per capita, odpowiada udziałowi mieszkańców zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Występujące w niektórych gminach odstępstwa od tej zasady wynikają z wielu form wsparcia mogących wystąpić w tej OP, takich jak wsparcie w ramach ZAZ, WTS, OPS, PCPR lub poprzez instytucje ekonomii społecznej. Szczególnie wysoka intensywność wsparcia widoczna jest w powiecie sławieńskim.



Oś priorytetowa 8. Edukacja

Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w ramach osi 8 mają przyczynić się do zwiększenia dostępności edukacji przedszkolnej, podniesienia jakości edukacji na każdym poziomie nauczania (przedszkole, szkoła podstawowa, szkoła ponadpodstawowa) oraz większego jej powiązania z rynkiem pracy.

Do końca 2022 r. w ramach OPVIII podpisano 478 umów o dofinansowanie. Wartość ogółem wynosi 104 649 670 EUR, z czego wkład UE wynosi 88 765 839 EUR. Szczegółowy postęp finansowy w ramach OPVIII przedstawia wykres poniżej:



Przykłady projektów realizowanych w ramach OPVIII

1) Tytuł projektu: Nowy zawód przepustką do rynku pracy

Beneficjent: Powiat Stargardzki

Całkowita wartość projektu: 822 437,50 zł

Dofinansowanie UE: 699 071,87 zł

Opis: Projekt skierowany jest do 55 uczniów wszystkich kierunków i etapów kształcenia realizowanych w technikum zawodowym w tym nowym kierunku „technik programista” oraz 15 uczniów kierunków gastronomicznych w szkole branżowej I stopnia w roku szkolnym 2020/2021 oraz 2021/2022 kształcących się w Zespole Szkół Nr 5 w Stargardzie. Projekt jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy edukacyjne z zakresu teoretycznego i praktycznego przygotowania ucznia do wykonywania wybranego zawodu, a jego celem głównym jest podniesienie jakości kształcenia zawodowego poprzez lepsze dostosowanie form i warunków jego prowadzenia do wymagań gospodarki i rynku pracy. W projekcie przewidziano kompleksowe wsparcie uczniów poprzez: wyposażenie pracowni tworzących naturalne warunki pracy, realizację staży uczniowskich, ponadprogramowe, zawodowe zajęcia specjalistyczne (zgodnie z zapotrzebowaniem na rynku pracy) pozwalające rozszerzyć kwalifikacje zawodowe, indywidualne i grupowe doradztwo psychologiczno-zawodowe w zakresie wspomagającym orientację zawodową i dalsze wybory zawodowe oraz w zakresie kształtowania predyspozycji osobowościowych i umiejętności do pracy oczekiwanych przez pracodawców, podnoszenie kwalifikacji nauczycieli przedmiotów zawodowych na kursach doskonalących kwalifikacje oraz poprzez odbycie przez nich staży zawodowych, co wpłynie na dalsze dostosowanie poziomu kształcenia wszystkich uczniów do potrzeb obecnego rynku pracy, spotkania uczniów z przedstawicielami firm na zorganizowanych spotkaniach edukacyjno-zawodowych oraz spotkania w zakładach pracy, utworzenie klasy patronackiej dla zawodu technik programista. Przewidziane w projekcie działania w istotnym stopniu przyczynią się do zmniejszenia problemów zdiagnozowanych zarówno dla województwa, jak i dla placówki, co w konsekwencji doprowadzi do poprawy sytuacji absolwentów szkoły na współczesnym rynku pracy.

Linki:

- <https://www.wup.pl/pl/fundusze-europejskie/regionalny-program-operacyjny-2014-2020/aktualnosc/uroczyste-otwarcie-pracowni-technik-programowania-technologii-przyrostowych/>
- <https://zs5.stargard.pl/1405-nowy-zawod-przepustka-do-ryнку-pracy-informacja-o-projekcie>

Zdjęcia:



Źródło: <http://wup.pl/pl/fundusze-europejskie/regionalny-program-operacyjny-2014-2020/aktualnosc/uroczyste-otwarcie-pracowni-technik-programowania-technologii-przyrostowych>



Źródło: <http://wup.pl/pl/fundusze-europejskie/regionalny-program-operacyjny-2014-2020/aktualnosci/uroczyste-otwarcie-pracowni-technik-programowania-technologii-przyrostowych>

2) Tytuł projektu: Razem w zawodową przyszłość-BIS!

Beneficjent: Gmina Karlino

Całkowita wartość projektu: 948 057,00 zł

Dofinansowanie UE: 805 848,45 zł

Opis: Celem projektu jest wzrost efektywności i jakości kształcenia oraz doskonalenie kompetencji i kwalifikacji niezbędnych na rynku pracy dla 128 uczniów (47 kobiet, 81 mężczyzn) Zespołu Szkół w Karlinie, w tym 64 uczniów Technikum w Karlinie oraz 64 uczniów Branżowej Szkoły I stopnia.

Projekt przewidywał realizację nieodpłatnych działań obejmujących: staże i praktyki zawodowe u pracodawców, pomoc stypendialną dla szczególnie uzdolnionych z zakresu przedmiotów zawodowych uczniów biorących udział w projekcie, dodatkowe zajęcia specjalistyczne z języka obcego branżowego, kursy zawodowe z zakresu Solid Edge (33), elektroenergetyki (40), obsługi wózka widłowego (15), zajęcia laboratoryjne na Politechnice Koszalińskiej (30) oraz w firmie z branży mechatronicznej (64), pikniki naukowe (64), kurs doskonalący umiejętności i kompetencje zawodowe nauczyciela prowadzącego kształcenie zawodowe – obsługa CNC, szkolenie dla 11 nauczycieli - praca z uczniem zdolnym, doradztwo zawodowe – indywidualne konsultacje dla 128 uczniów.

Projekt realizowany jest w bezpośredniej współpracy z pracodawcami w regionie, czego efektem jest dostosowanie działań projektowych na rzecz uczniów i nauczycieli do potrzeb rynku pracy. Jest to część cyklu działań podejmowanych przez gminę, których wspólnym celem jest stworzenie ścieżki rozwoju młodych ludzi w Karlinie. Gmina Karlino podjęła szereg połączonych ze sobą działań mających na celu zapewnienie stabilnego rozwoju zarówno gminy, jak i funkcjonujących na jej terenie przedsiębiorstw. Była to odpowiedź na sytuację demograficzną, rosnące obawy pracodawców w zakresie pozyskiwania pracowników oraz tendencje wyludniania mniejszych ośrodków miejskich na rzecz dużych miast. Program i realizowany projekt szkolny mają zapobiegać tym zdiagnozowanym problemom. We współpracy z lokalnymi firmami gmina rozpoczęła unikalny projekt kształcenia, zgodnie z potrzebami rynku pracy połączony z systemem wsparcia młodych pracowników. W efekcie otrzymano łatwą ścieżkę rozwoju dla młodych ludzi, którzy mają szansę rozwijać się i zostać „na miejscu” wspierając rozwój lokalnych przedsiębiorstw.

Zakładanym celem jest stworzenie systemu wsparcia zachęcającego do wiązania przyszłości z Gminą Karlino oraz z lokalnymi przedsiębiorstwami, zapewnienie przedsiębiorcom pracowników zgodnie z ich oczekiwaniami, stworzenie mieszkańcom doskonałych warunków do życia, wychowywania dzieci oraz rozwoju osobistego w lokalnych międzynarodowych firmach, pokazanie przykładu modelowej współpracy przedsiębiorcy z gminą w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu.

Projekt „Razem w Zawodową Przyszłość – BIS!” uzupełnia działania realizowane przez gminę poprzez doradztwo zawodowe i pomoc uczniom w zaplanowaniu ścieżek rozwoju i kariery. Dobrze zaprojektowana droga rozwoju zwiększa skuteczność działania i możliwości młodych ludzi do efektywnego wejścia na rynek pracy.

Zajęcia dodatkowe realizowane w ramach projektu skupiły się na nabywaniu specjalistycznych umiejętności zarówno w zakresie specjalistycznego języka obcego, ale również obsługi programów komputerowych i zajęć praktycznych.

Dzięki zrealizowanym działaniom uzupełniającym standardowe zajęcia szkolne uczniowie mogli wzmocnić swój potencjał w kontekście konkretnych potrzeb pracodawców do których mogą aplikować po zakończeniu szkoły. Projekt pozwolił również na zacieśnienie współpracy między szkołą i przedsiębiorcami. Natomiast szkolenia nauczycieli w zakresie podniesienia kompetencji nauczania przedmiotów specjalistycznych, czy pracy z uczniem szczególnie uzdolnionym podniosły znacząco poziom kształcenia. Zajęcia wyjazdowe realizowane we współpracy z Politechniką Koszalińską i udział w piknikach naukowych przyczyniły się do podniesienia poziomu nauczania i uatrakcyjnienia zajęć. Realizacja projektu zapewniła więc rozwój społeczny i gospodarczy poprzez zwiększenie perspektyw uczniów na rynku pracy w przyszłości oraz potencjalne podniesienie jakości życia.

Ważnym działaniem w projekcie, które podnosi jakość kształcenia w szkole jest komponent kształcenia podnoszącego kwalifikacje zawodowe nauczycieli oraz doradztwo zawodowe.

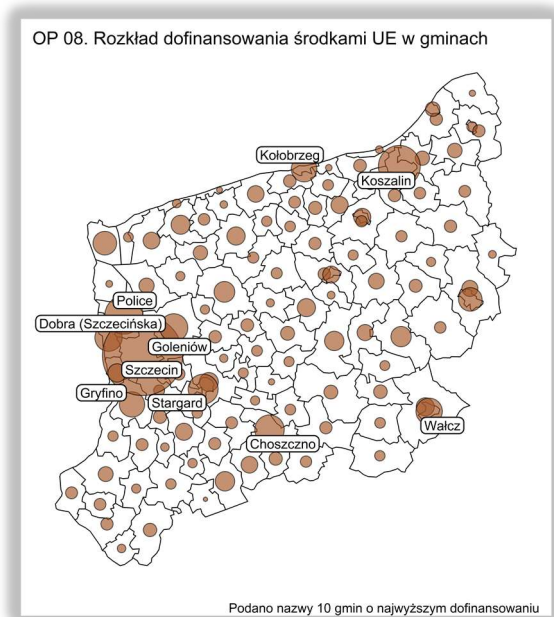
W ramach projektu zakupiono wyposażenie do szkolnej pracowni mechatronicznej na łączną kwotę 22 572,00 zł.

Należy dodać, że realizowany projekt jest komplementarny z wcześniejszymi działaniami i projektami realizowanymi przez gminę, m.in. „Inwestycje w infrastrukturę szkolnictwa zawodowego służące dostosowaniu jej potrzeb rynku pracy i regionalnych specjalizacji”, którego przedmiotem były adaptacja i wyposażenie Zespołu Szkół w Karlinie w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne do nauki zawodu oraz przebudowa i adaptacja części budynku szkolnego na pomieszczenia internatu przeznaczonego dla 60 uczniów. Dzięki temu projektowi o wartości blisko 3 mln zł szkoła może przyjmować uczniów z całego regionu oraz z zagranicy. Już od kilku lat w szkole uczy się również zdolna młodzież z Ukrainy.

Linki:

- <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/791106/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=2SRnjLSMZCA>
- https://zskarlino.pl/?page_id=11373

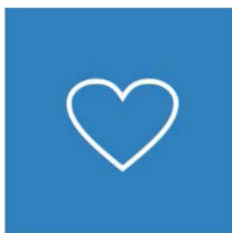
Terytorializacja wsparcia w OP8



Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Bielice	pyrzycki	131
Krzęcin	choszczeński	117
Stepnica	goleniowski	110
Choszczno	choszczeński	101
Dobra	łobeski	90
Police	policki	89
Pelczyce	choszczeński	87
Czaplinek	drawski	85
Sławoborze	świdwiński	82
Golczewo	kamieński	82

Podobnie jak w przypadku dwóch pozostałych osi priorytetowych współfinansowanych z EFS, ze wsparcia w ramach OPVIII skorzystali mieszkańcy wszystkich gmin województwa. Nie stwierdzono różnicowań w intensywności wsparcia pomiędzy poszczególnymi subregionami. W powiecie choszczeńskim wysokość wsparcia per capita jest wyróżniająco wyższa.



Oś priorytetowa 9. Infrastruktura publiczna

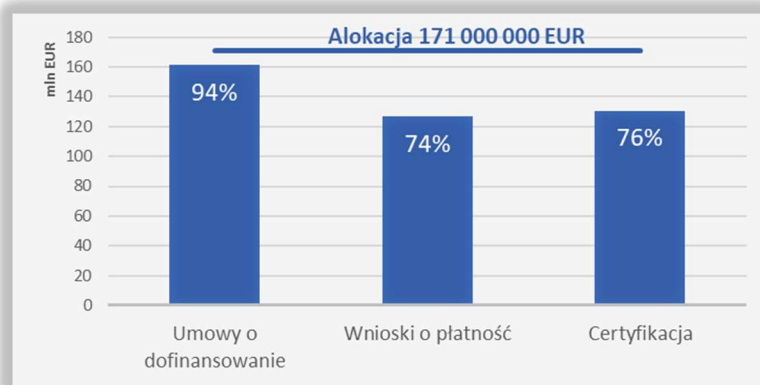
OPIX Infrastruktura publiczna jest ukierunkowana na interwencję zmierzającą do poprawy dostępności wysokiej jakości infrastruktury publicznej, w tym dzięki zastosowaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych. Działania te będą komplementarne w stosunku do interwencji z Europejskiego Funduszu Społecznego, co w konsekwencji wpłynie na podniesienie poziomu usług społecznych oraz publicznych.

Cele szczegółowe OPIX:

- zwiększona dostępność do wysokiej jakości infrastruktury zdrowotnej,
- zwiększona dostępność usług społecznych,
- zmniejszone zagrożenie wykluczeniem społecznym ludności zamieszkującej obszary zdegradowane i peryferyjne,
- lepsze kwalifikacje i umiejętności uczniów,
- lepsze warunki kształcenia zawodowego,
- zwiększona dostępność do e-usług publicznych.

Od uruchomienia Programu do końca 2022 r. w ramach OPIX podpisano 143 umowy o dofinansowanie, w których wartość ogółem wynosi 233 229 452 EUR, w tym wartość dofinansowania UE wynosi 161 219 252 EUR.

Szczegółowy postęp finansowy w ramach OPIX przedstawia wykres poniżej:



Przykłady projektów realizowanych w ramach OPIX

1) Tytuł projektu: Podniesienie standardów opieki pediatrycznej poprzez zakup sprzętu medycznego i modernizację oddziałów zlokalizowanych w Pawilonie Dziecięcym w Szpitalu Wojewódzkim im. M. Kopernika w Koszalinie

Beneficjent: Szpital Wojewódzki im. Mikołaja Kopernika w Koszalinie

Całkowita wartość projektu: 20 564 970,34 zł

Dofinansowanie UE: 16 274 372,13 zł

Opis: Przedsięwzięcie o charakterze infrastrukturalnym realizowane w dwóch etapach: ETAP I – ROBOTY BUDOWLANE (w trybie „zaprojektuj i wybuduj”). Prace remontowo-budowlanych w zakresie: 1) Modernizacji Pawilonu Dziecięcego (budynek „C”) – polegającej na wewnętrznej przebudowie: a) Izby Przyjęć Dziecięcej, b) Oddziału Anestezjologii, Intensywnej Terapii Dziecięcej i Neonatologicznej, c) Oddziału Chirurgii Dziecięcej wraz z Blokiem Operacyjnym, d) Oddziału Dziecięcego. Łączna powierzchnia planowanej modernizacji budynku „C” (wraz z dobudową dodatkowego szybu windowego) wyniesie ok. 3 008,70 m². 2) Modernizacji szpitalnego Działu Żywienia (część piwniczna budynku „E”) – polegającej na poprawie stanu technicznego i infrastruktury pomieszczeń tego Działu poprzez jej przebudowę (łącznie ok. 172 m² powierzchni całkowitej). ETAP II – ZAKUP APARATURY MEDYCZNEJ. Zakup 54 szt. nowoczesnej i wydajnej aparatury medycznej dla zmodernizowanych wcześniej: 1) Oddział Anestezjologii, Intensywnej Terapii Dziecięcej i Neonatologicznej – gdzie łącznie planuje się zakup 26 szt. sprzętu; 2) Izba Przyjęć Dziecięca, gdzie łącznie planuje się zakup 26 szt. sprzętu; 3) Oddział Chirurgii Dziecięcej, gdzie łącznie planuje się zakup 2 szt. sprzętu. W ramach niniejszego projektu zrealizowano także zadania towarzyszące tj. działania związane z przygotowaniem projektu, zarządzaniem nim oraz prowadzeniem na jego rzecz działań informacyjno-promocyjnych.

Link: <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/777670/>

Zdjęcia:



Źródło: zbiór własny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego



Źródło: zbiór własny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego

2) Tytuł projektu: Stworzenie Centrum Popularyzującego Naukę na obszarze Strefy Centralnej w Świdwinie

Beneficjent: Powiat Świdwiński

Całkowita wartość projektu: 5 828 014,51 zł

Dofinansowanie UE: 3 979 019,94 zł

Opis:

Projekt obejmował opracowanie dokumentacji projektowej, roboty budowlane, wyposażenie Centrum Nauki, usługi w zakresie doradztwa i nadzoru, promocję projektu.

W szczególności projekt uwzględnia zastosowanie TIK oraz dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

. CPN będzie współpracować z Centrum Nauki utworzonym w ramach działania 9.6. (Morskim Centrum Nauki w Szczecinie im. prof. Jerzego Stelmacha) i innymi centrami nauki oraz ośrodkami edukacyjnymi, a oferta będzie zróżnicowana i skierowana do szerokiej grupy odbiorców. Działania będą skierowane na inspirowanie

do odkrywania i zrozumienia świata poprzez samodzielne doświadczenia oraz uczestnictwo w procesie twórczym, kształtowanie umiejętności szczególnie istotnych w XXI wieku: komunikowania się, współpracy, myślenia krytycznego i kreatywnego oraz rozwiązywania problemów i działania innowacyjnego.

Link: <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1032141/>

<https://cncordis.pl/>

Zdjęcia:

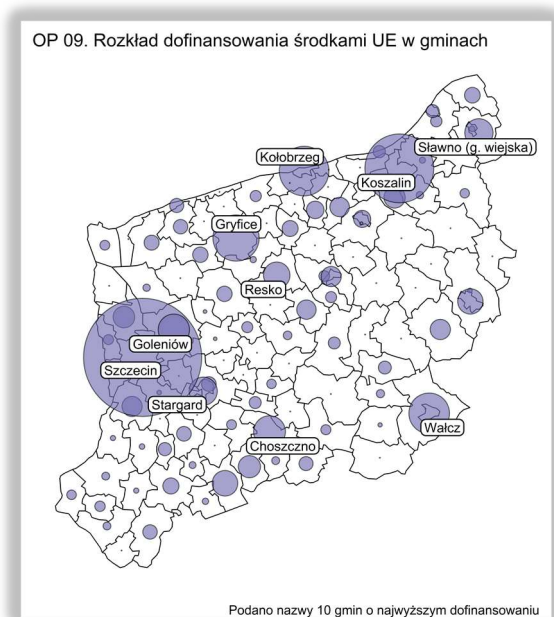


Źródło: zbiór własny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego



Źródło: zbiór własny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego

Terytorializacja wsparcia w OP9



Gminy o najwyższym dofinansowaniu na jednego mieszkańca

Gmina	Powiat	EUR pc
Gryfice	gryficki	297
Sławno (g. wiejska)	sławieński	295
Resko	łobeski	294
Wałcz	wałecki	220
Kozielice	pyrzycki	207
Pełczyce	choszczeński	207
Rymań	kołobrzegi	205
Kołobrzeg	kołobrzegi	179
Gościno	kołobrzegi	174
Świeszyno	koszaliński	166

W układzie subregionalnym wsparcie w ramach OPIX rozłożone jest w miarę równomiernie. Natomiast na poziomie gmin równomierność wsparcia jest najniższa spośród wszystkich OP gdyż aż 39 gmin nie skorzystało ze wsparcia w OPIX w ogóle. Wynika to z jednej strony z niskiej alokacji na OP, a z drugiej – z trudnych warunków absorpcji wsparcia, związanych z wysokimi kosztami poszczególnych inwestycji (co przekłada się na wysoki wkład własny oraz potrzebę uzyskania kredytu) oraz koniecznością przygotowania i uzgodnienia niezbędnej dokumentacji. Odnotowane w niektórych gminach wysokie wartości dofinansowania per capita mogą wynikać z ponadlokalnego charakteru inwestycji lub też wieloletniego okresu jej powtarzalności.



Oś priorytetowa 10. Pomoc techniczna

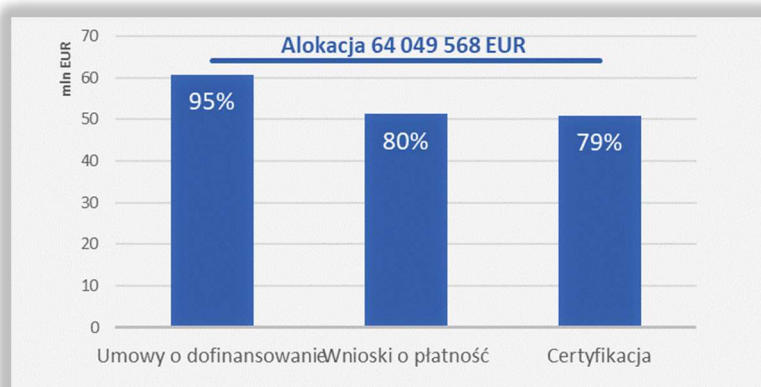
OPX Pomoc Techniczna jest osią jednofundusową (finansowaną z jednego funduszu – EFS). Realizowane w jej ramach działania wspierają inwestowanie środków z EFRR i EFS w ramach poszczególnych Osi tematycznych Programu. Warunkiem efektywnego wykorzystania środków RPO WZ 2014-2020 będzie odpowiednie przygotowanie pod względem kadrowym, technicznym i organizacyjnym systemu zarządzania, wdrażania, certyfikacji, monitorowania, ewaluacji, kontroli oraz systemu informacji i promocji ze

środków Programu.

Celami powyższej osi jest utrzymanie niezbędnych warunków pracy, odpowiedniego poziomu zatrudnienia oraz zapewnienie wysoko wykwalifikowanej kadry w instytucjach gwarantujących skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją RPO WZ 2014-2020, sprawna realizacja kluczowych procesów systemu wdrażania Programu oraz zapewnienie dopasowanego do potrzeb odbiorców przekazu w zakresie celów i korzyści z wdrażania RPO WZ 2014-2020 oraz wzmocnienie kompetencji beneficjentów, a także potencjalnych beneficjentów Programu.

Od uruchomienia Programu do końca 2022 r. w ramach OPX podpisano 65 umów o dofinansowanie, w których wartość ogółem wynosi 71 467 882 EUR, w tym wartość dofinansowania UE wynosi 60 747 700 EUR.

Szczegółowy postęp finansowy w ramach OPI0 przedstawia wykres poniżej:



Oś priorytetowa 11. Wsparcie sektora zdrowia i środowiska w kontekście pandemii COVID-19

Oś priorytetowa dostała dodana na skutek decyzji o rozdysponowaniu do regionów części środków instrumentu REACT EU. Instrument ten został wprowadzony przez Unię Europejską jako szybka reakcja na pandemiczną sytuację w Europie. Zgodnie z postanowieniami ustaleń pomiędzy Rządem RP, a Komisją Europejską, interwencja ma przyczynić się do wychodzenia z kryzysu oraz transformacji w stronę zielonej i cyfrowej gospodarki. Dlatego też w ramach RPO WZ 2014-2020 skupiono się przede wszystkim na inwestycjach ochronę zdrowia – co poprawi odporność na przyszłe zdarzenia epidemiczne oraz na dofinansowaniu Zachodniopomorskiego Programu Antysmogowego, który nie tylko niesie korzyść środowiskową ale też zdrowotną (ze względu na złą jakość powietrza w Polsce umiera ok 40 tys. osób rocznie) i ekonomiczną pozwalając na zmniejszenie strat energii w gospodarstwach domowych.

W ramach powyższej OP będą realizowane projekty, których celem jest budowa (wyłącznie w wyjątkowych przypadkach), przebudowa, modernizacja obiektów ochrony zdrowia oraz zakup wyposażenia medycznego oraz modernizacja energetyczna budynków jednorodzinnych wraz z wymianą źródeł ciepła na mniej emisyjną. W ramach OPXI do końca okresu sprawozdawczego podpisano 10 umów o dofinansowanie, w których wartość ogółem wynosi 15 079 986 EUR, zaś dofinansowanie unijne wynosi 11 367 650 EUR.

Szczegółowy postęp finansowy w ramach OPI1 przedstawia wykres poniżej:



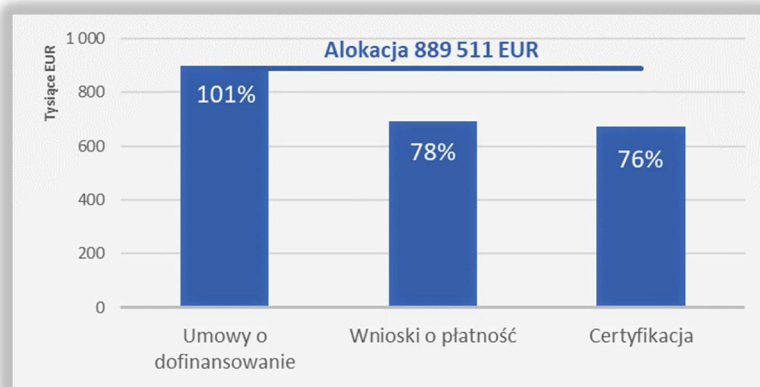
Oś priorytetowa 12. Pomoc techniczna REACT EU

OPXII Pomoc Techniczna REACT EU tak samo jak OP10, jest osią jednofundusową, jednakże w odróżnieniu do OP10 finansowana jest ze środków EFRR. Realizowane w jej ramach działania mają być komplementarne do działań realizowanych w ramach OPX. Alokacja przeznaczona na realizację OPXII wspomaga utrzymanie niskiej wartości założonego wskaźnika rezultatu przypisanego do powyższej osi a mianowicie poziom

fluktuacji pracowników, gwarantując przy tym realizowanie rezultatów zakładanych we wszystkich osiach priorytetowych RPO WZ 2014-2020.

Wsparcie finansowe Instytucji Zarządzającej RPO WZ jest konieczne dla sprawnego i efektywnego zarządzania RPO WZ 2014-2020. Zakres wsparcia w ramach Pomocy Technicznej realizowany za pomocą obu osi Pomocy technicznej obejmuje programowanie, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie, ewaluację, certyfikację, tworzenie sieci, rozpatrywanie skarg, informację, promocję i komunikację oraz kontrolę i audyt.

Szczegółowy postęp finansowy w ramach OPXII przedstawia wykres poniżej:



Instrumenty wsparcia terytorialnego

Już z fazy tworzenia Programu, Instytucja Zarządzająca zwracała szczególną uwagę na to, by poszczególne obszary geograficzne województwa otrzymały w Programie wsparcie adekwatne – pod względem wielkości i charakteru – do ich specyficznych potrzeb i potencjałów. W efekcie, dla celów Programu region został podzielony na trzy obszary:

- 1) dwa o wysokiej zdolności rozwojowej – Szczeciński Obszar Metropolitalny (SOM) oraz Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzki Obszar Funkcjonalny (KKBOF), objęte instrumentem ZIT na podstawie przygotowanych w tym celu strategii,
- 2) obszar szczególnej w skali województwa koncentracji problemów społeczno-gospodarczych – Specjalna Strefa Włączenia (SSW), objęty ukierunkowanym, zintegrowanym wsparciem.

Podmiotem koordynującym wsparcie dla SOM jest Stowarzyszenie SOM, zrzeszające gminy należące do SOM i pełniące funkcję IP. Na wdrożenie instrumentu ZIT na terenie SOM w RPO przeznaczono alokację w wysokości 108,1 mln EUR (w tym 97,9 mln z EFRR i 10,2 mln EUR z EFS), środki te zaangażowane są w PI 3c, 3a, 4e, 4c, 7b, 10i i 10iv, gdzie wydzielono dla nich odrębne Działania. Niewiele mniejszą kwotę w sposób komplementarny wyodrębniono na wdrożenie ZIT na terenie SOM w ramach POLiŚ. Do końca 2022 r. w ramach ZIT SOM podpisano 157 umów o dofinansowanie. Wartość dofinansowania unijnego we wszystkich podpisanych umowach wynosi, 102 333 953 EUR dzięki czemu poziom kontraktacji wobec przyznanej całkowitej alokacji ZIT SOM ogółem dla wszystkich działań wyniósł 94,7%.

Podmiotem koordynującym wsparcie na obszarze gmin KKBOF jest Miasto Koszalin pełniące funkcję IP. Na wdrożenie ZIT na terenie KKBOF w ramach Programu przeznaczono alokację w wysokości 39,5 mln EUR (w tym 34,0 mln z EFRR i 5,5 mln EUR z EFS); środki te zaangażowane są w PI 3a, 3c, 4e, 7b, 10i i 10iv w działaniach dedykowanych ZIT KKBOF do końca 2022 r. podpisano 91 umów o dofinansowanie, w których wartość dofinansowania UE wyniosła 36 368 302 EUR, co stanowi 92,1% przyznanej alokacji.

Delimitacja SSW przyjęta po raz pierwszy w 2014 r. podlega corocznej aktualizacji w oparciu o wskaźniki społeczno-gospodarcze pochodzące ze statystyki publicznej. W odniesieniu do SSW realizowano następujące formy wsparcia:

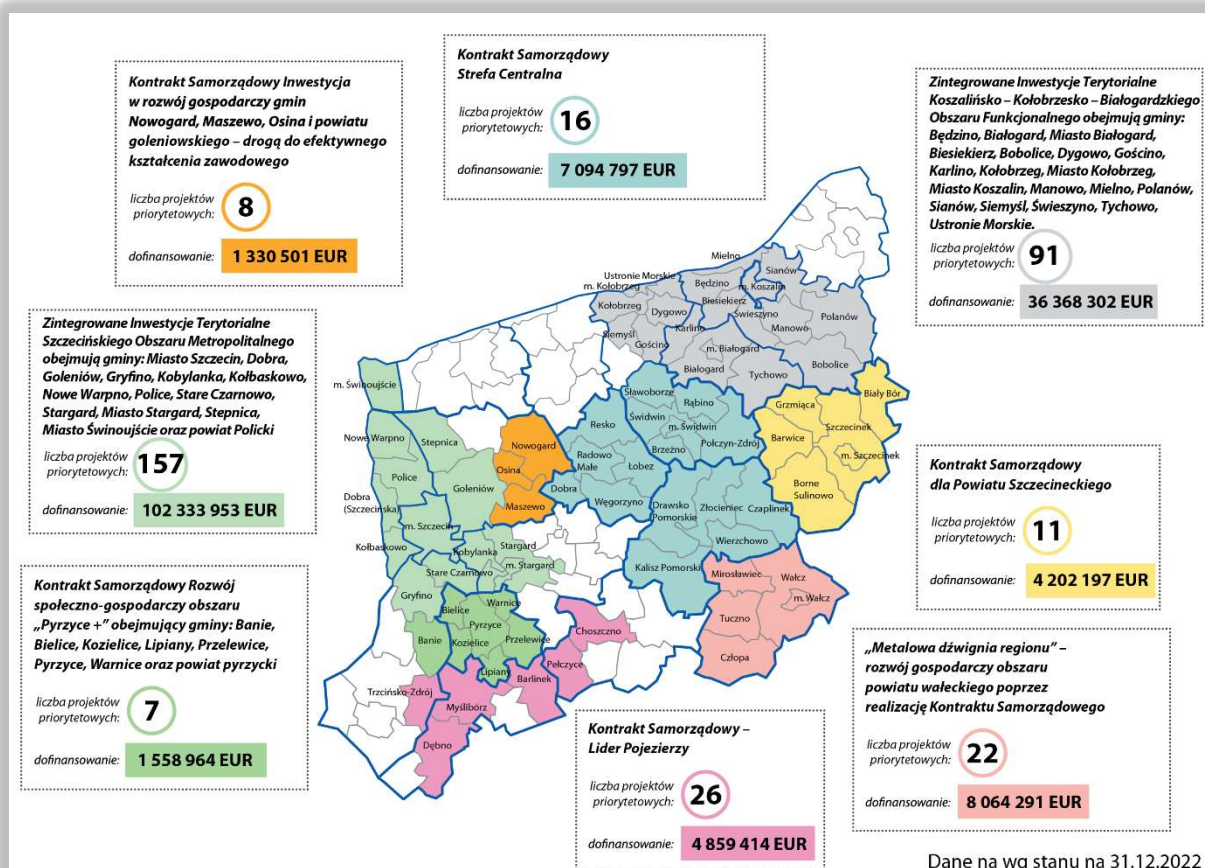
- dedykowane Działanie 1.6. *Tworzenie nowych miejsc pracy na obszarze SSW* (PI 3c) – wskazanie w SOOP indykatywnej kwoty alokacji w wysokości 24,4 mln EUR w ramach działania odbyły się 3 konkursy, podpisano 26 umów o dofinansowanie o wartości dofinansowania UE 20,4 mln EUR,
- metody preferencji terytorialnej w odniesieniu do projektów realizowanych na obszarze SSW w ramach wybranych Działań (4.9, 7.1, 9.3), w tym w szczególności – dla Dz. 7.1 i 9.3 – system

preferencji związany z przygotowaniem i wdrażaniem programów rewitalizacyjnych. W ramach interwencji wspierającej SSW zawarto 243 umowy o wartości dofinansowania UE 104,2 mln EUR.

Kolejnym instrumentem terytorializacji wsparcia, stworzonym od podstaw przez Instytucję Zarządzającą RPO WZ, jest Kontrakt Samorządowy (KS), będący zintegrowanym podejściem do rozwoju terytorialnego dla obszarów geograficznych o wspólnych potencjałach, problemach rozwojowych i powiązaniach funkcjonalnych, a jednocześnie wymagającym podejścia strategicznego oraz ścisłej współpracy pomiędzy zainteresowanymi samorządami lokalnymi. Wdrażanie KS odbywa się poprzez dedykowane, komplementarne Działania RPO WZ 2014-2020 objęte mechanizmem projektu zintegrowanego w trybie konkursowym realizowanym w dwóch etapach. W pierwszym etapie (trwającym do 30.10.2015) wyłonionych zostało 6 Konceptów Kontraktu Samorządowego, z których każda zawierała listę projektów spełniających wszystkie kryteria preselekcyjne. W drugim etapie IZ ogłosiła konkurs na dofinansowanie projektów w ramach Działań objętych mechanizmem KS, a liderzy KS (JST formalnie reprezentujące pozostałych partnerów KS) zostali wezwani do przedłożenia pełnych wniosków aplikacyjnych na każdy z projektów. Do końca 2018r. zakończono proces kontraktacji.

Działania dedykowane realizacji KS to: 1.13, 2.4, 6.7, 8.5, 8.9, 9.5, 9.7 i 9.9. Łączna aktualna alokacja na powyższe działania wynosi 30 466 156 EUR, która została wykorzystana w 89,0% (w ramach wszystkich KS zostało podpisanych 90 umów o dofinansowanie, w których wartość dofinansowania UE osiągnęła wartość 27 110 164 EUR).

Zakres przestrzenny oraz podstawowe parametry wsparcia dla instrumentów ZIT oraz Kontraktów Samorządowych zilustrowano poniżej:



Wsparcie obszarów wiejskich w RPO WZ 2014-2020

Obszary wiejskie, wraz z występującymi tam odziedziczonymi po PGR-ach problemami społeczno-gospodarczymi, są przedmiotem szczególnej troski ze strony samorządu województwa zachodniopomorskiego. To głównie z myślą o nich stworzono omówione w poprzednim rozdziale narzędzia terytorializacji wsparcia, tj. Specjalną Strefę Włączenia oraz Kontrakt Samorządowy. Dzięki temu, jak pokazano w poniższej tabeli, mieszkańcom obszarów wiejskich w skali województwa zagwarantowano dostęp do wsparcia w ramach RPO WZ 2014-2020 w wysokości porównywalnej z obszarami pozostałymi oraz w sposób dostosowany do specyfiki ich potrzeb.

Poziomy wdrażania		Intensywność wsparcia		
		Wsparcie ² w Euro per capita w gminach		Porównanie: wiejskie/pozostałe
		wiejskich ³	pozostałych	
Cały Program		673,2	729,7	nieznacznie niższa
fundusz	EFRR	473,4	565	nieznacznie niższa
	EFS	199,8	164,8	nieznacznie wyższa
oś priorytetowa	I Gospodarka, Innowacje, Nowocz. Technologie	97,1	139,5	wyraźnie niższa
	II Gospodarka niskoemisyjna	60,6	138	zdecydowanie niższa
	III Ochrona środowiska	46,4	9,2	zdecydowanie wyższa
	IV Naturalne otoczenie człowieka	42,5	48,2	nieznacznie niższa
	V Zrównoważony transport	180,4	141,4	nieznacznie wyższa
	VI Rynek pracy	74,6	70	nieznacznie wyższa
	VII Włączenie społeczne	74,7	51,2	wyraźnie wyższa
	VIII Edukacja	50,5	43,6	nieznacznie wyższa
	IX Infrastruktura publiczna	46,4	88,6	wyraźnie niższa

Źródło: analiza własna na podstawie danych z systemu SL2014, danych z BDL GUS oraz klasyfikacji DEGURBA

W skali całego Programu na jednego mieszkańca gmin wiejskich przypada przeciętnie kwota 673,2 EUR dofinansowania środkami UE (w fazie zatwierdzonych wniosków o płatność), czyli niemal tyle samo ile na obszarach pozostałych. Na poziomie funduszy występujących w Programie tak rozumiana intensywność wsparcia na obszarach wiejskich jest w przypadku EFS nieznacznie wyższa zaś w przypadku EFRR nieznacznie niższa niż na obszarach pozostałych.

Na poziomie poszczególnych Osi Priorytetowych najwyższa – bo aż pięciokrotna – przewaga obszarów wiejskich pod względem intensywności wsparcia występuje w OPIII (ochrona środowiska), co jednak wynika przede wszystkim z tego, że większe miasta – z uwagi na demarkację ze wsparciem krajowym – mają ograniczony dostęp do wsparcia w tej osi. Ponadto przewaga obszarów wiejskich występuje w OPV (transport), VI (rynek pracy), VII (włączenie społeczne) oraz VIII (edukacja), co można zinterpretować jako odpowiedź na ich niewątpliwie zwiększone potrzeby na wsparcie w tym zakresie.

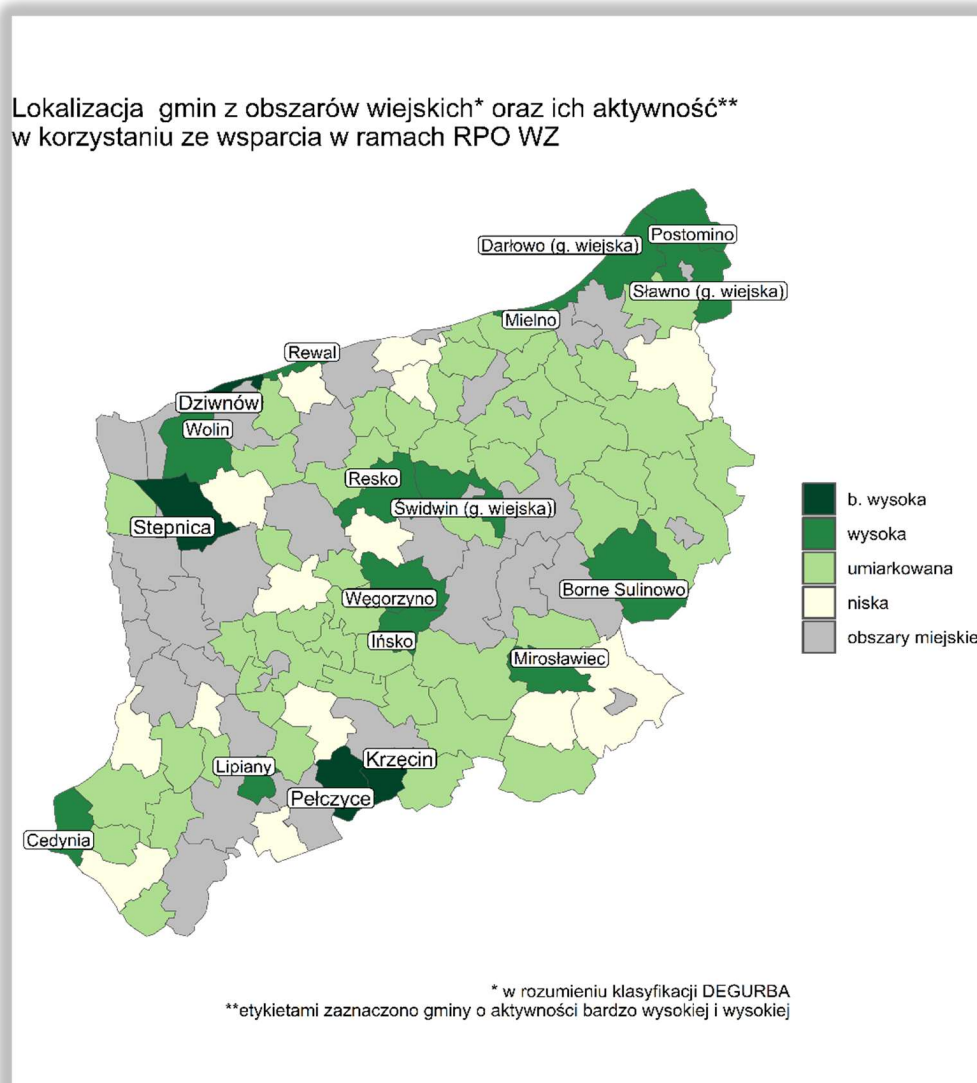
W OPI, OPII, OPIV i OPIX wsparcie per capita na obszarach wiejskich jest niższe niż na pozostałych. W przypadku OPII (gospodarka niskoemisyjna) wiąże się to z faktem, iż emisja CO₂ jest na obszarach wiejskich zdecydowanie mniejsza niż w ośrodkach miejskich, co daje beneficjentom z obszarów wiejskich słabszą „legitymizację” do korzystania ze wsparcia. W przypadku OPI, w której wspierane są przede wszystkim przedsiębiorstwa, w głównej mierze wynika to z tego, że dominującym typem gospodarki w większości gmin wiejskich jest gospodarka rolna, która – w swej podstawowej postaci – nie jest wspierana w ramach Programu. Natomiast w przypadku OPIX (infrastruktura publiczna) należy pamiętać, że specyfiką sporej części interwencji w ramach

² Wsparcie zostało przypisane do gmin w identyczny sposób jak w przypadku terytorializacji wsparcia omawianej wcześniej na poziomie poszczególnych OP – patrz przypis na stronie 5.

³ Obszary wiejskie zdelimitowano na poziomie gmin oraz na podstawie klasyfikacji DEGURBA, która – jak się wydaje – jest obecnie do tego celu rzetelniejsza niż klasyfikacja TERYT. Przy takim założeniu obszary wiejskie obejmują 79 spośród 113 gmin województwa zachodniopomorskiego oraz 27,5% jego mieszkańców.

tej OP jest budowa obiektów służących usługom publicznym (np. zdrowotnym lub edukacyjnym), których wysokie koszty inwestycyjne powodują, że mniejsze gminy decydują się na takie przedsięwzięcia nie w każdym okresie programowania.

Innym istotnym aspektem dotyczącym wsparcia obszarów wiejskich jest zbadanie, czy aktywność gmin wiejskich w korzystaniu ze wsparcia (rozumiana także jako wszechstronność) w ramach Programu jest uwarunkowana geograficznie oraz identyfikacja gmin najaktywniejszych pod tym względem. Ilustracją tego zagadnienia jest przedstawiona poniżej mapa aktywności⁴ gmin wiejskich w korzystaniu ze wsparcia.



Analiza powyższej mapy pokazuje, że wśród gmin wiejskich najwyższa (tj. oceniona jako „bardzo wysoka”) aktywność i wszechstronność w korzystaniu ze wsparcia wg stanu na koniec 2022 r. występuje kolejno w gminach: Stepnica, Pelczyce, Dziwnów i Krzęcin. Widać też wyraźnie, że stopień aktywności gmin wiejskich w korzystaniu ze wsparcia nie wynika z ich usytuowania geograficznego. Żadna część regionu (np. w układzie subregionalnym NUTS 3 lub przy podziałach typu „północ-południe” lub „wschód-zachód”) nie wydaje się być faworyzowana lub defaworyzowana. Niezauważalny jest pozytywny wpływ metropolii szczecińskiej i aglomeracji koszalińskiej na aktywność w korzystaniu ze wsparcia, podobnie jak negatywny wpływ

⁴ Metodologia: Dla każdej Osi Priorytetowej sporządzono ranking aktywności podmiotów z wszystkich gmin w województwie w korzystaniu ze wsparcia, przy czym miarą tej aktywności było przypadające na daną gminę dofinansowanie środkami UE na jednego mieszkańca. Przyjęto, że miernikiem tak zdefiniowanej aktywności dla danej gminy będzie suma jej pozycji w powyższych rankingach dla pięciu (spośród dziewięciu) OP o najwyższych pozycjach osiągniętych przez nią. Na tej podstawie gminy zakwalifikowano do 4 klas aktywności: „Bardzo wysoka” (dla wartości miernika poniżej 60), „wysoka” (od 60 do 114), „umiarkowana” (od 115 do 239) oraz „niska” (240 i więcej).

peryferalizacji położenia gmin, skoro aż 10 spośród 18 gmin o aktywności bardzo wysokiej i wysokiej przylega do granic województwa. Może to oznaczać, że stopień aktywności w korzystaniu ze wsparcia wynika raczej z czynników endogennych związanych z aktywnością środowisk lokalnych danej gminy.

REACT-EU - dodatkowe eurofundusze dla Pomorza Zachodniego

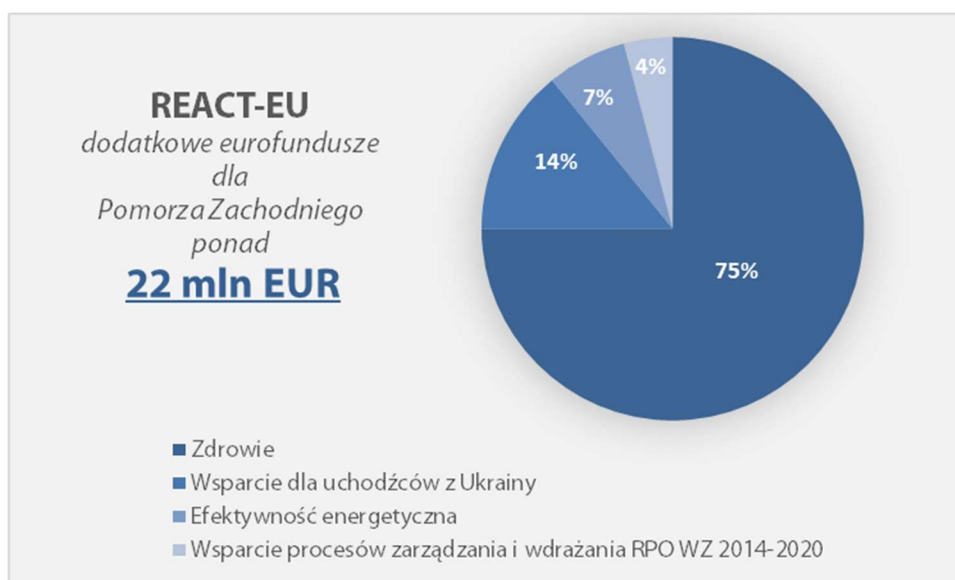
REACT-EU

Dodatkowe wsparcie poprzez narzędzie REACT-EU stanowi reakcję Unii Europejskiej na kryzys wywołany pandemią COVID-19. W ramach planu naprawczego, którego celem jest ograniczenie społecznych i gospodarczych skutków pandemii, zwiększono o ponad **22 mln EUR** alokację dla Pomorza Zachodniego w ramach realizowanego RPO WZ w perspektywie budżetowej 2014-2020.

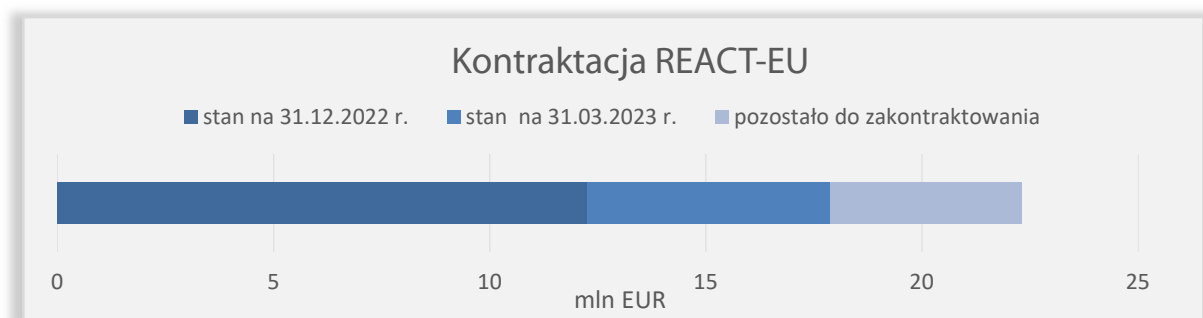
Priorytetem są obszary, które z punktu widzenia całej Europy mają znaczenie dla wychodzenia z kryzysu wywołanego pandemią tj.: kwestie związane z ochroną zdrowia ale także wsparcie dla przedsiębiorców i tematy, które dla KE są priorytetowe, czyli kwestie transformacji zielonej i cyfrowej. Pomorze Zachodnie postawiło na dwa filary: **zdrowie i efektywność energetyczną**.

Ponadto do obu wspomnianych filarów pod koniec roku 2022 doszedł trzeci: Dodatkowe fundusze przeznaczono na wsparcie uchodźców z Ukrainy. Decyzja ta jest efektem wybuchu wojny, której skutki Komisja Europejska także uznała za kryzys wymagający interwencji.

Poniższy wykres przedstawia procentowy udział filarów wsparcia w łącznej kwocie przeznaczonej na wdrożenie REACT-UE w ramach RPO WZ 2014-2020 (w tym wydatki na wsparcie procesu zarządzania i wdrażania).



Do końca 2022 r. w ramach REACT-EU podpisanych zostało **11 umów** o dofinansowanie na łączną wartość dofinansowania UE ponad **12 mln EUR**. Do końca marca 2023 r. planowana kontraktacja powinna przekroczyć 80% alokacji przeznaczonej na realizację REACT-EU w województwie, co przedstawia poniższy wykres:



Inwestycje ze środków REACT-EU w sektorze zdrowia mają na celu polepszenie i uodpornienie systemu opieki zdrowotnej. W głównej mierze środki te wykorzystano na wsparcie infrastruktury szpitali, w tym budowy, przebudowy, modernizacji obiektów ochrony zdrowia oraz na zakup wyposażenia obejmującego także wyroby medyczne. Do końca 2022 r. wsparto 6 podmiotów leczniczych. Poniżej tytuły przykładowych projektów:

- „Zakup odtworzeniowy kardioangiografu z modernizacją pomieszczeń m.in. dla pacjentów kardiologicznych poCovidowych”,
- „PoCovidowa przebudowa budynku w SPWSZ w Szczecinie na potrzeby poradni specjalistycznych i diagnostyki obrazowej”,
- „Poprawa opieki nad pacjentem onkologicznym poprzez utworzenie centrum koordynacji opieki onkologicznej oraz zespołu psychoonkologii jako przykład włączenia telemedycyny do opieki koordynowanej”.

Przewiduje się, że dzięki takiemu wsparciu z usług zdrowotnych świadczonych przez podmioty lecznicze skorzysta rocznie ponad 76 tys. osób.

W zakresie efektywności energetycznej wsparcie przeznaczono na dofinansowanie modernizacji energetycznej budynków jednorodzinnych wraz z wymianą źródeł ciepła na mniej emisyjną. Inwestycje te mają na celu zmniejszenie energochłonności budynków, co doprowadzi do zmniejszenia emisji pyłów i gazów cieplarnianych. W ramach już realizowanych projektów przewiduje się redukcję gazów cieplarnianych o 790 MWht/rok oraz spadek emisji pyłów o 0,96 Mg/rok. Dzięki projektom zmodernizowanych zostanie 125 źródeł ciepła oraz przygotowane zostanie 155 audytów energetycznych.

W obszarze wsparcia dla uchodźców z Ukrainy w pierwszym kwartale 2023 r. zaplanowano nabór wniosków o dofinansowanie w ramach Działania 11.3 *Wsparcie infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób uciekających przed wojną w Ukrainie*. Dofinansowanie skierowane będzie na:

- dostosowanie istniejącej infrastruktury w celu zapewnienia osobom uciekającym przed wojną w Ukrainie odpowiednich warunków społecznych i bytowych,
 - organizację miejsc integracji uchodźców ze społecznością przyjmującą,
 - organizację miejsc pomocy zapewniających opiekę nad dziećmi,
 - organizację miejsc pomocy organizacyjno-prawnej, pomocy psychologicznej oraz pomocy w podjęciu zatrudnienia, adaptacji/wyposażenia mieszkań lub miejsc pobytu tymczasowego,
 - wsparcie w zakresie organizacji kursów j. polskiego,
- organizację punktów dystrybucji pomocy materialnej (żywność, odzież itp.).



WOJEWÓDZTWO
ZACHODNIOPOMORSKIE